מגילה

П

Luc following book includes:

- Tanach with Ta'amei Hamikra
- License: Public Domain
- Source: http://www.tanach.us/Tanach.xml
- The Metsudah Five Megillot, Lakewood, N.J., 2001
- Source: http://primo.nli.org.il/pr
- sction/dlDisplay.do?vid=NLI&docId=NNL_ALEPHOO2162036
- Mishnah, ed. Romm, Vilna 1913

License: CC-BY

- License: Public Domain
- Source: http://primo.nli.org.il/primo_library/libweb/ action/dlDisplay.do?vid=NLI&docId=NNL_ALEPHOO1741739
- On Your Way
- License: CC-BY
- Source: http://mobile.tora.ws/
- Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp
- License: CC-BY
- Source: http://learn.conservativeyeshiva.org/mishnah/
- Senlake edition 2019 based on Ben Yehoyada, Jerusalem, 1897
- License: CC0
- Source: http://beta.nli.org.il/he/books/NNL_
- **Y**FEbH001933805\NFII

It was retrieved from Sefaria on January 30, 2023 (x" DWA"). It was typeset and formatted by Ktavi.

פרק ט	17	פרק ב הקורא למפרע	75
erq n	П	בן יהוידע על מגילה	75
erq 1	10		
GLU L	6	arq r	77
erq n	8	פרקג	35
erq t	L	GL4 Z	87
פרק ג	9	פרק א	91
פרק ב	†	משנה מגילה	91
erq x	7	•	
XOUL	7	פרק י	14

תוכן העניינים

בַּּיוֹם הַשְּׁבִיעִּי , רְפִּוֹמִינִי אָמֶרוּ: לְפִּי שְׁבַּיְתָּהְ נְהְּמָאֵן הַמּלְכָּה וֹשְׁמִי. רְבּוֹמִינִי אָמֶרוּ: לְפִּי שְׁבָּּוֹמָה בְּּיִם הַשְּׁבְּיִנִי שְׁמְּיִהְ: אַמְרוּ: שְּבָּּי הְבָּיִי

אַבְל כַּאו: "אֵין אונַס":

ְּנִהְשְׁלֵּוֹת בְּבְלֵי נְחָב. בְּמִוֹ וּלְהַשְׁקוֹת: בַּנְּת. לְפִי שֶׁיֵשׁ טְעִּוּדוֹת שֶׁפּוֹפִין אֶת הַמְּסָבִין לִשְׁתּוֹת בְּנְת. לְפִי שֶׁיֵשׁ טְעִּוּדוֹת שֶׁפּוֹפִין אֶת הַמְּסָבִין לִשְׁתּוֹת

ַלְׁעַּגְּתוּע:

שור כּרְפַּס וּהְבַלֶּת. מִינֵי בְגָּדִים צִּבְעוֹנִים פַּרַס לָהָם הור כְּרְפַס וּהְבַלְת. מִינֵי בְגָּדִים צִּבְעוֹנִים

נְמִים רַבִּים. עַּשְׁה לָהָם מִשְׁהָה:

בּפַרְהְּמִים. שָּׁלְמוֹנִים בָּלְשׁוֹן פְּרַס:

פּוֹרָשׁ לְסוֹף שְׁבְעִיה שָׁנָה שֶׁל גָּלִּה בָּעָלָ: בְּשֶׁבְת הַמֶּלֶרְ אֲחַשְׁוֵרוִשׁ, וגוֹ'. כְּשֶׁנְּחָלֵים הַמּלְכִּוּת בְּיָדְרִי וְרַבּוֹתִינוּ פְּרְשׁוּהוּ בְּעְנְיָן אֵחַר בְּעַסֶּבֶת מְגִילָה:

וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ. מֶלֶךְ פְּרַס הָיָה, שֶׁמֶלַךְ תַּחַת

וּאִשָּׁיִ לִּדוּאִ דֹּוֹדָר נַמֶּלְנַ אָּאָר בִּיָּר נַסָּריַסִים אַע_יַפְּיָה בְּיִרְטוֹבָת מַרְאָה הָיִא: (יב) וַהְּמָאַן הַמַּלְבָּה פּמֶלֵבְ בְּכֵּטָר עַלְכָּוּת לְבּרָאוֹת הַעַּעָּים וְהַשְּׁרִים אַםאַנרוש: (יא) לְהָבִיא אָת־נִשְׁהָּי הַפַּלְבֶּה לְפָּנִי וְכַּרְכַּׁס שְׁבְעַּתְ הַפֶּרִיסִים הַמְשֶׁרְתִים אָת־פָּגִי הַמֶּלֶךְ אַמָּר לַמְׁנִימָּן בֹּוּטָא טַבְׁכוּוָא בֹּיִּטָא וֹאָבֹיִטָא וֹעָר (ס) (ג) בּּנִיםְ בַּאָּבֹגְגָּג בֹּמָנָד בָּדַבַּעֵּעֵבֶּנִּ בּּגְּנֵן מֹחִשְּׁי נְשִׁים בַּית הַפַּלְכִיּת אַשֶּׁר לַפֶּלְרָּ אֲחַשְׁוֹרְוָשִּ: כּוֹגֵּנוֹ אִישׁ־נְאִישׁ: (מֹ) נַם נִשְׁמִּי הַשַּּלְכָּב עַּשְׁמָב אָנָס כִּי־בֶּן וּ יַמַד הַמֶּלֶךְ עָלְ בָּלִ־רֶב בֵּיתוֹ לַעֲשָׁוֹת מַלְכָּוּת רָב בְּיָד הַמֶּלְדְּ: (ה) וְהַשְּׁתִיָּה בַּדָּת אֵין וֹטַאַׁלוּעִ בֹּכְׁלֵ, וַבְּׁבַ וֹכְּלֵים מִכָּלִים אווָים וֹוֹו וֹכְּטֹׁנִ אָּלְ וֹאִפֹּע בּּטִמְוֹאֵאָ וֹוֹנִ וֹסְטִוֹנִע: (וִ) וֹאַנֹלְּמָׁן הַּגְיַלְנְנֵי כֹּטֹׁן וֹהַמִּוּנִי הַאָּה מִמָּוִע וְ זִּנִיֹּכִ בּעֶּלְנֵּ: (ו) טַּוּר ו בַּרְפָּס וּתְבֶּלֶת אָחוּוֹ בְּחַבְלֵי־בָוּץ וֹתַּגַ בַּטְׁהַ מִּהְטְּׁנִי הַכְּלֵּנִי נְמָנִם בַּטְּהָּגַ יִּדָּנִי בִּנְעוֹ עַמְּלֵבְ לְכָּלְ-הָעָהֶם הַנְּמִאָּאִים בְּשִּישִׁן הַבִּירָה לְמִאָּרוֹל וּמְאָת יְוֹם: (ה) וּבְמְלְוֹאת | הַיָּמָים הָאֵּלָה עַּעָּ וֹאָּעַבְּיִלְּבְּ שִּׁפְאָבְעִ יֹּצִבּנְעַוֹּ זְמֶנִם בַּבִּנִם אֲמִוָּנִם לַפּֿלָּגו: (ב) בַּבּבוֹאַעָן אָע-מָאָר בָּבָוִר מַלְכוּעָן עַניל ו פָּרָס וּמֶדִי הַפּּרְהְּמֶים וְשְׁרֵי הַמְּדִינִוֹת אָלוִשׁ לְמָלְכִוּ עְּשְׁהָ מִשְׁמָּה לְכָּלִ־שְׁרָיוּ וַעְּבָּוִיוּ כּסֹא מּלְכוּעוּ אַמוֹר בּמוּמוֹן עַבּירֶב: (ג) בּמִּלִע (כ) בּּנֹמִים בִּעָה בְּשֶׁבֶּה ו הַמֶּלֵב צִּּםֹהִנְרָנְה 'גַּלְ מְהְדּוּ וְעַּדְ־כּוּשׁ שֶׁבַעּ וְעֶשְׁרָים וּמֵאָה מְדִינְה: (א) וֹנְנֵי בֹּימֵׁי אַטַאָּוֹנְוָח בִּיּנִא אַטַאָּוֹנְוָח בַּמְצִּבָּ

אָם הִיא בַּת לְשׁוֹן אַמֵּר:

הַבְּבֶר הַזָּה. נְהַבֵּר זָה מִקְבָא קַצֵּר: רְבָר מַלְכוּת. גְּוַבת מַלְכוּת שֶׁל נְקָמָה שָׁצְּנָה לְהַרְגָּה: רְבַר כַּלְשׁוֹן עַמּוֹ. כּוֹפֶה אֶת אִשְׁתּוֹ לִלְמֹד אֶת לְשׁוֹנוֹ

עָּוְהָה. קִשׁוּן עָּוּן: פִּי יַצֵּא דְּבַר הַמֵּלְפָּה עַל פָּל הַנְּשִׁים. זָה שָׁבְּוְּהָה אָת הַמֶּלֶּה עַל פָל הַנְּשִׁים לְהַבְּוֹה אַף הַן אָת בַּעְלִיהָן: האַמְרְנָה שֶׁרוֹת פְּרַס וּמְּדִי וּגִו^י. לְכֹל שְׁרֵי הַמֶּלֶּה אָת

בְּנֵת מֵני לַמְּמְוָתי מוּסֶׁב מַּלְ יִנְנּאָמֶר בּמֶּלֶנְ לַנְוֹכְמִים'': בַּרְשְׁנְאִ שְּׁתְר, מוּסֶב עַּלְ יִנְנִי:

ְּלְמֵּנְם אֶּלְנְּנִי 'לְהֶּנְנְּ נְּלֶבְנְנִ לְלְּנְּנִם אֶלְנְ נִים: נְהַפַּיְּבְ אֶלְנִי. 'לְהָּנְגְּ נְבָרָנִוּ לְלְּנְּנָם. אֶלְנְ נִים:

כּּ. כֹּו בְּבִּר בַמֶּלְנִּי כֹּ. כֹו מִנְבֵּץ בַמֶּלְנַ בָּכָלְ מִאֶּפָּס מְלֵיהָ אֲשִׁפְּאָס מְּנִבְּּנִי כַּהְ כִּוֹ מִנְבֵץ בַּמֶּלְנַ בָּכָלְ מִאֶּפָּס

בְּנִוּתְ יִשְׁרָאֵלְ עֲּרָהְוֹתְ וְעִוֹשְׁרָ בְּשָׁרָ נְגְוֹתְ

לְנֵינְוְעַ כָּלְאֵנְתְּ תְּנֵבְ בַּבְיּנְתְוּ וְמְנַבַּב בַּלְאָנְן הַּמְּנִ: אָּגַ_מְּנִגְיָה וּמְנִגְיָה כִּכְּחָבָּה וְאָגַ_עָּם וְעָּהַ כִּלְחוּנָוֹ מְמִוּכֶּן: (כב) וַיִּשְׁצֵח סְפָּרִים אֶּל־פָּל־מְדִינְוֹת הַמֶּכֶּוּ פּבּּלֶר בְּמִּינִי בּמֶּלֶב וְהַמִּינִים תַּנִּמְתְ בַּמֶּלֶב כְּנַבָּר וּנִתֹר וֹבֿר לְבַּהֹּלְיִנְיוֹ לְמִיּצֹרְוְלְ וֹהַּגַ_בַּמֹלוֹ: (כא) נּוּנִתְּך אַשֶּׁר־יַנְּשֶׁהְ בְּבָלִ־מַלְכוּתְוֹ בָּי רַבָּה הֵיא וְכָלִ־תַּנְּשִׁים לְרְעוּתָה הַטּוֹבֶה מְמֶּנְה: (כ) וִנְשְׁעַעׁ פְּתְּגָם הַמֶּלֶר וֹאִשָּׁי, לְפָּׁנִּ, פַשְּׁלֵב אַּטַאָּנְרָוָת וּמַלְכִּוּטִּבְּ וֹשָּׁוֹ בַשְּׁלֵב וֹנפֿעָּׁר בּבַעָּׁי, פַּבְּסַ-וּמָבִי, וֹלֵא הַגְּבִירָ אָּמֶּר לָאַ-עַּרָוָא (יט) אִם־עַּל־הַמֶּלְרְ טֵּוֹב יֵצֵא דְבַר־מַלְכוּתֹ מִלְפָּנְיִוּ אַע_בַּלֶּר נַמֶּלְכָּּנִי לְכְׁלְ אָנֵר, פַמֶּלְנָּ נִכְּוֹ, בֹּנְּגָוְ וֹצֵׁאָנַ: בּוֹּיִב עַאַמְּׁלְנְיֵב ן חֻּלְוֹע פָּרָסַ-וְמָּדִי אֲחֶׁרְ חֲמְעִּיּ אַת־וִשְׁתָּי הַשַּּלְבֶּה לְפָּנֵיו וְלֹאִ־בֵּאָה: (יח) וְהַיּּוֹם בּהֵינִיבֵוֹ בְּאַמְרָם פַשְּׁלֵב אִּטַהְוֹנְוָהְ אַמֶּר לְפַרָּיִא בבר־המלכה על־כָל־הנשים להבוות בעליהו אֹמֶׁר בְּכֶּלְ-מְּנִינְוְעִי עַשְּׁלְבָּ אַׁעַּמִּוֹנְוְמִי: (יוֹ) בְּיִבִּיצִא וֹאִשֹּׁי בּשִּּלְכָּשׁׁ כִּי תַּגְ-כָּגְ-נַאָּנִים וְתַּגְ-כָּגְ-נַּתְּשִּׁיִם לְפְּגֵי הַמְּבֶּוֹ וְהַשְּׁרִים לְאִ עַּל־הַמְּבֶוֹ לְבַּוֹוֹ עְוְהָה בְּנֵץ הַסְּרִיסְים: (ס) (מוֹ) וַיְּאמֶר מומכן [מְמוּכָּוֹ] זְּלֵבְ | אֵׁמֶּׁבְ לֵאַ הַּאֹטִׁנִי אֶנִי בַּאָבָר נַשֶּׁלֶבְ אָנַאִנְרוֹת בַּמַּלְכְוּת: (מוֹ) כְּדָת מְה־לַצְשׁוֹת בַּמַּלְכָּה וֹשְׁתֵּי אָבֹי. ו פּֿבֹים וּמְבָּי בְאָי פֹּדֹי בַּמֶּלְבַ בַּיָּאַבָּים בֹאַאָּנִב מער אַנְמָּטָא עַרְשִׁישׁ מֶנְטָ מַרְסָּנָא מְמִיבֶּן שִּבְעַּת לְפְׁנֵּי כְּלְתְּיִבְוֹלֵי נְעִׁי נְעֵין: (יִד) וְהַקְּרֶבְ אֵלְיוֹ כַּרְשְׁנָא ַבּמֶּבֶבּ בַטַּבְּמֵנִם יְדְעֵינִ הַעְּמָנִם כִּיִבֵּן דְּבָּר בַמֶּבֶבּ נוּלֵגְּׁלֵּ עַמְּלֶבְ מִאָר נִעַּמְׁתְיָ בָּנְיִבְּיִי בְּיִבִּי (יג) נִיּאַמֶּר

ע אַסתר –

נַם אָת הַבּוֹר הַבָּר יָהָ אָחָד מִשְׁנֵי צַּדִּיקִים שָׁנָּחַן לָהָם דָמָוּ יְשׁוּעָה: דָּוֹד וּמְרָדְכִי. דַּוֹד, שְׁנָּאֲמֵר "נֵם אָת הַאֲרִי יְשׁוּעָה: דָּוֹד וּמְרְדְּכִי. דָּוֹד, שְׁנָמֵר "נֹם אָת הָאָרי הַיִּי אָמֶר: "לֹא בָא לְזָדִי דָבֶר

אַשֶּׁר לא תַגִּיד. כְּדֵי שִׁיאִמֶרוּ שָׁהִיא מִמִּשְׁפָּחָה בְזִּינָה וִישַׁלְחִּיהָ, שָׁאָם יַדְעוּ שְׁהִיא מִמִּשְׁפַּחַת שָׁאוּל הַמֶּלֶוּ

נוְבְטֵּלְ אֵׁע טַּמְׁרֵנְלֵינֵי: זְרֵיז נְמְמָטֵר בְּאָמֶּנֵי: לוֹ לְבָת. רַבּוָתִינִּי פַּרְשִׁי "לְבִיִּת", לִאִּשֶּׁר: נְבְּטֵלְ אֵת טַּמְרֵנְלֵינָי: זְרִיז נְמְמָטֵר בְּשָׁלְנִּי מִשֶּלְ כַּלְּוֹ:

לו נְשִים הַפָּפוֹת שְבָּמְדִינְתוּ: אִישׁ יְהִּוּדִי. עֵל שְׁבְּמְדִּ עָם בָּלִרּת יְהִוּדָה. כָּל אוֹתָן שְׁבְּלוּ עָם מַלְבֵי יְהִוּדָה הֵיוּ קְרוּיִים "יְהִוּדְים" בֵּין

ְּנִפְּׁלֵּר נִשְּׁלֶרְ פְּלֵידִים. לְפִי שֶׁבֶּל פְּקִיד וּפְקִיד יָדוּעוֹת. זְכַר אֶת וַשְׁתִּי. אֶת יָפְיָה יְשְׁבֶּל פְּקִיד וּפְקִיד יֶדוּעוֹת.

מִטְהַבֵּנְ כִפְּׁנִי שַׁזֹּגִר בִּיתִ-הַנְּשִׁים כָּדַעַּת אֶת-שְׁלָוֹם אַמֶּר לאַ־תַּגִּיד: (יא) וּבְבְלַל־יָוֹם נִיוֹם מֶרְדְּבַלִי אַסְמֵּר אָת־עַּמָּה וְאָת־מְוֹצְרְתָּהְ כָּי מֶרְבָּבֶּי צָּנָה עָּבָרִי וֹאָטַ-דַּאָרוֹטָיִהָ לַטִוֹבְ בָּיִתְ הַּנְּשִׁים: (י) לא־הָגִּידָה פּוֹגַּרְוֹת פַרְאַנִוֹת לַטִּת־לָצִּ מִבֵּּיִת פַמֶּלֵבְּ וַנְשְׁנָּטִ אַע_סַּמְׁרוּלֵוּיָהַ וֹאָע_מִנוְטָּהָ לָטָע לָבּ וֹאָעְ אֶוֹבֹּג וְהִיטְב הַנְּעְרֶה בְעִינְיוֹ וֹהְשָּׁא חֲסֶד לְפָּנִיוֹ וֹיְבַהֵּל אָלְבַנִי נַמְּלְנֵּ אָלְבִינִ נַדְּיִ מִתְּרָ נַנְּּמְתָּרָ נַמְּ עבְּוֹת אֶל־שׁישִׁי הַבִּינָה הָאָלְהַ הַבִּינָה הָאָלְהַוֹּה אֶלְהָתוֹ וּנְׁנֵי בְּנַאֵּׁמֹת גַּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָּתֹוֹ וְבְהַבַּקָץ נְעָרִוֹת וּבְקוֹת אָבְיהָ וְאִמֶּה לְקְחָה מְרְדֵּבֶי לוֹ לְבָת: (ח) אַין לָה אָב וָאַם וְהַנְּעֲרָה יְפַּת־הֹאַר וְטִוּבָת מַרְאָה (ו) וַיְהִי אמֶן אֶת־הָּדַסָּה הֶיא אֶסְתָּר בַּת־דִּדוֹ בֶּי עְּבֶּוּ יְהִיבְּיִנְ אָתְּוֹרְ הָגְּלְהִ נְבִּיכִרְנָאִצֶּר עֲבָּוּ בְּבֶּלִי: הְגְּלְהְ מִירְוּשְׁלֵים עִם־הַגְּלָה אֲשֶׁר הָגְלְהָה עָם יְכְנָיֶה נאגר פורשמעי בורקיש איש ימיני: (וֹ) אַשֶּׁר אַישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשִׁישִׁן הבִירָה וּשְׁמְוֹ מְרָדָּכִי בֶּוֹ נאַטֿג נגּגמֿד פַבּּבָּר בַּגִּגנג פַפּגלַב נגּגַּא בַּנו: (ס) (ב) (ד) וְהַנִּעְרֶה אַשֶּׁר הִיטִב בְּעִינֵי הַמֶּלֶךְ הִמְלֶךְ תַּחָר סׁבֵּיס בּמֶּבֶב הֻמֶּב בּוֹּהֵים וֹלְטִוּן שַּמִבוּבוֹנֵיו: אָל־שוּשָׁן הַבִּירָה אֶל־בָּית הַנְּשִׁים אֶל־יַר הַגָּא מַלְכוּתוֹ וְיִקְבְּצְי אָת־כָּל־נַעְּרֶה בְּתוּלָה טוֹבָת מַרְאָה מֹנֹאֵנ: (ג) וֹנֹפְּלֵנ פַּעֵּנִנִי פַּענִינִים בַּבָּלְ בְעִנִינְוָע מֹאָבׁנֹינו נֹבּלֹאָנוּ נַמֹּבְנִי דֹֹאַבְוָע בַּעוּבְוִע מוּבָוּע אָאָבוּלִיוֹע הֹלְיִנִי: (ב) וּגַּאִמֹנוּ דָּהֹֹנִי. בּטֵּלֵנִ אַּטַאָוֹנְוֹאַ זַּכֹּר אָטַ־וֹאָטַּי וָאָט אָאָר־עַּעָּאָהַר וָאָה (א) אַטּר הַדְּבָרִים הָאֵּלָה כְּשֶׁרְ הַעָּר הַעָּרָר לְּשְׁלְחַ נְד. לְנַשְׁלוְתוֹ סִם הַפֶּּנְת: לְשְׁלְחַ נְד. לְנַשְׁלוֹתוֹ סִם הַפֶּּנְת:

אַין אָסְמֵּר מַגָּדָת מֹלַדְמָה. לְפִּי שְׁמֶּרְדָּכִי יוֹשֶׁב בְּשִׁעַר. שְׁעְּלְיָה מַנְּדָת מִלְדָמָה. לְפִּי שְׁמֶּרְדָכִי יוֹשֶׁב בְּשִׁעַר.

אָל בֵּית הַנְּשִׁים שָנִי. הַשָּנִי: בּחֹדֵשׁ הַצְּשִׁירִי. עַת צְּנָה שְׁהַגּוּף נָהֵנָה מָן הַגּוּף. זְמֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרֵנְהְ הִּגֹּא אוֹתוֹ עַת צְּנָה בְּדֵי לְחַבְּנָה עֶלְיוּ: הַקְּלְ הַנְּשִׁים. הַבְּעִילְת, שְׁאַף נָשִׁים הַבְּעִילְת קְבַּץ: הַקְּלְהְינוֹת עְּשֶׁה. לְכְבֹוֹרֶה הַנִיחַ לָהָם מְן הַמֵּס

בְּלְ אֲאֶר תַאמֶר. כְּלְ שְׁחַוְלִ וֹמִינֵי זְמֶר:

שני וֹמַו:

מְחַזֵּר לְּדַעַּת מַב יְּהֵא בְּסוֹפָּה:

זָה אָלָא לְסְמֹך עָלְיִר לְהַלָּחֵם עִם זָה". וְכֵּן מְרְדָּכִּי אַמַר: "לֹא אַרַע לְצַדְּקָת זּוּ שְׁתִּלְּחֵה לְמִשְׁכֵּב נְבָרִי יְלְאַ שְׁנְּתִידָה לְקוּם לְהוֹשִׁיעֵ לְיִשְׁרָאֵל". לְפִּיכָּך, הָיָה

(ס) (כא) בּיָּמִים הָהָם וּמְרְדָּבִי יִשְׁב בְּשְׁעַּרִ-הַמֶּבֶנִ מֹבׁבֹּכִ, אַסְעַּב תַּאֲב כַּאָאָב בּנִנִינִי בַּאָמֹנִי אַטְּנִי: וֹאִעַרַעַּבְּּהַ בַּאָאֶרַ אָנָהַ עָּלְיִהָּ עָרְבָּבָיִ וֹאָעַרַעַּאָעָר יעָע בְּשְׁעַרְ־הַמֶּבֶרְ: (כ) אֵין אֶסְתָּר עַגָּּגָרָת מְוֹבַדְתָּה עּמֶלְנֵי: (גם) וּבְיַעַּלְּבֶּלְ בִּעוּלְוָע הֵּנְגִע וּמָבְנֵבֹּל אָסְתָּר וַהְּנְחָה לַמְּדִינוֹת עְשְׁה וּיַתוּ מִשְׁאָת בְּיַר פּמֶלְנְ מִאְשָׁב לְּנְוְגְ לְכָּגְ אָּנִיוֹ, וֹאֶּבָּנְיִוּ אֵע מִאְתַּיִּ בְּרְאִשְׁה וַיַּמְלִיכֶה תַּחַת וֹשְׁתִּי: ('T) ['Ÿ¥ וֹשֵׁמָׁג לַפָּּגְוּו מִפָּגַיַנְבְּּטִוּצְמִ וֹגְּאֵם כָּטִּיִרַ מַּלְכוּנִע נּגֹאַנִר נּמֶּלֵב אַעַ־אָסְמֵּרְ מִכָּלִ-נַּנְּאָנִם נַעַּאָּצִּיוֹן בּנּאַ-טַבְּת מִבָּע בֹּמִלָּנִי מִוֹנִע מִבְּנִע לַמְלַכִּנְעוֹנִי אַטַהּוֹנוָתְ אָנְבּיֹנִי מּנְכּוּעָוִ בּּעָבָׁת עַהְּהִינִי. עו בְּגִּינִ, בָּלְרְרְאֵיהָ: (מוֹ) וַשִּׁלְּקְּח אֶּסְתֵּר אֶלְרַעַּמֶּלֶנִּ פּצִי סְרִיס־הַמֶּלֶךְ שְׁמֶר הַנְּשָׁים וַתְּּהָי צָסְמֵּר נִשְּׁאַת אָל־הַמֶּׁלֶּךְּ לְאִ בְקְשְׁהֹּ דְּבֶּרְ בְּיִ אָם אָת־אָשֶׁרִ יאִמֶּר פֿע־אַּלינוֹיִלְ גַּעַ מְּנְבַּיֹכִי אָּמֶהְ לַצִוֹעַרְנָן לְכָּעַ לְלָנָאִ בּה הַפֶּלֶר וְנְקְרָאֵה בְשִׁם: (מוֹ) וּבְהַגִּינִעַ הַשְׁם פּבְּיכְגְּאָים לא־חָבָוּא עוד אָל־הַמֶּלֶךְ בָּי אָם־חָפָּץ פּוּמִים מְּנִי אָבְ־יֵנִדְ אַנְּשְׁלֵיוּ סְבָרִים פַּמֶּבְוּ אַבְּרִי (יד) בְּעֶּרֶב ו הָיא בְאָה וּבַבּקֶר הָיא שְבָה אֶל־בֶּית לַה לְבָוֹא עַמְּה מְבֵּית הַנְּשִׁים עַּדְ־בֵּית הַמֶּלֶךְ: בַּנְּתְּבֶׁר בְּאָב אַגְרַבַּמֶּלֵנְ אֵנְ כָּלְרַאֲמָר תַּאָמָר יַנְּתְּרָ שְׁבְשִׁים בַּבְשְׁמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנְּשִׁים: (יג) וּבְוֹה יְמֵי מְרוּקְיהָן שְׁשֶּׁה חֲדָשִׁים בְּשָּׁמֶן הַפֹּר וְשְׁשֶּׁה לַה כְּנֵת הַנְּשִׁים שְׁנֵים עְשֶׁר חֹנָשׁ כֶּי כֵּן יִמְלְאָוּ וֹנֹתְּרָהְ לְבָוֹא ן אָּלְ-בַּשֶּׂלֵבְ אָּטַהְּנִרוּשְׁ מִּפֹּץ בִּינִיתְ אָסְמָר וּמַר־יֵּעְשֶׁה בְּה: (יב) וּבְהַגִּיעַ תֹר נַעֲּרֶה

פגל ד

abla

בְּשִׁבְעִים לְשִׁוֹנוֹת שְׁהָיָה מִּיּוֹשְׁבֵי לִשְׁבַּת הַגּּוִית: בְּלְשֵׁוּן מִוּרְסִי, וְאֵין יוֹדְעִים שְׁהָנִה מֶרְדְכִי מִפִּיר בַמֶּלֶר:

וייָרע הַבְּבֶר לְמֶרְדְּכִי. שֶׁהֶיוּ מְסַפְּרִים דִּבְרֵיהָם לְפָּנִיוּ ווּיְבָּתֵר בְּסֵפֶּר דִּבְרֵי הַיָּמִים. הַטּוֹבֶה שֶׁעְשָׁה מֶרְדְּכִי

לְכָּדָּגְ נַמֶּלֶנֵי: (כּ)

נוּשַׁלְוּ אָדִּיהָם תַּלְ־עֵּאַ נוּכְּהָב בְּסֶפֶר דְּבָרֵי הַנָּמִים לְעֵּלְנְ בָּהָהִם מְּנִבְּבֵי: (כִי) וּנִבְקָּהְ בַּנִּבֶּר וּנְמָּגָּא פּבַּבֶּר לְמֶּרְבֵּבְי נִצְּיִר לְאָסְתָּר בּמּלְכָּה נִהָּאָמֶר אָסְתָּר נוֹבֹלְתִּוֹ נְתִּבְנִם גָּוַ בַּשְּׁלְנֵּ אֲחַחְּׁנֹנְתָה: (כב) נוּנֹנֹת לאָן בֹּיִּעָוֹ וֹטְיֹבְתְּ הָּדֹיִ - סָבִּיכִינִ בַּמְּבִינִ בַּמְּנִינִ בַּמְּנִינִ ŻĀĊĹΦ:

. בְּטֵׁכ לְאַבְּנָם: נְבְּטֵׁכ סְפָּרִים לְאָלָטַ לְאָדֵי הַפְּּלְנִי בְּטֵּע בְּטֵּרְ הַפְּּלְנִי סִפְּרִים לְאָלָטַ לְאָדִי הַפְּּלְנִי

בוא:

הִפִּיל פּוּר. הִפִּיל מִי שְׁהַפִּיל, וְלֹא פִּירַשׁ מִי. וּמִקְרָא

בְּינְתְּטְׁבְּיְ בְּאֲ וֹכְּבַתְּ וֹלְאֲ וְאֲשַׁנִוֹנִי: וְמְׁבִּיִּ לְאֵ וֹכְּבַתְּ וֹלְאֵ וְאֲשַׁנִוֹנִי:

פּרְעִים וּמִשְׁתַּחָוִים. שְׁעָשְׁה עַּצְמוֹ אֱלוֹה, לְפִּיכָה,

אַטַר הַדְּבָרִים הָאֵבֶּה. שֶׁנְבְרֵאת רְפּוּאָה זוּ לְהִיוֹת

"נאָג_בּפּעָוּני אָאֵהֹר ו הַּגַ_מְנִינִּי וּמְנִינָּיִי וֹאָגַ_אַ*וֹ*יִ נוּכַּעָּׁר כַּכַּגְאַמֶּרְאַנָּע טַמָּן אָגַ אָּטַאָּבּרְפָּדֶּיִבְעַמֶּבָב עַמֶּבְרְ בַּחָרְשׁ הָרְאִשׁוֹן בִּשְּׁלִוֹשֶׁה עַּשָּׁר יוֹם בּוֹ לַגְּאָנְע בּוֹ כַּמָּנְד בִּגִּינִינִּי: (יב) וַיִּקְּרָאוֹ סֹפְּרֵי (גא) נּגְאַמֶּר הַמֶּלֶבְ לְבַּמֶּׁו הַכֵּסֶף נְתָּוּן לֵדְ וְהַעֶָּּם גַון לוּשְּׁלָּבְ לַבַּמֶּׁו בַּוֹרַבַמְּבָנָא בַּאַלָּגִי צַרַר בּוְּהוּדִים: אָּגַ צִּלְזֹגְ נַשְּׁבֶּב: (גַ) וֹנְּסָב נַשְּׁבֵב אָעַבַּסְבָּהְעַוֹּ מַהָּגַ כּכּר־כָּטָף אָשְׁקוֹל עַל־יָדִי עַשֵּׁי הַמְּלָאַלָּה לְהָבָּיִא אִם הַּגְ עַשְּׁצְבֶׁ מְנֶר וֹכִּעֹר לְאִבּׁנִם וֹהֹמֶבִע אִּלְכָּנִם בּמֶּלֵבְ אֵּגְלֶּם תְּמֵגִם נְלַמֶּלֵב אֵגוֹ_מֻנִּע לְבַנִּגִּטֵּם: (a) מֹנִינִיִ מּלְכִינִינִ וֹנִינִיםְ חֻּנִיִע מִכּּנְ הָּם וֹאֵעַבִּינִי גְאָנִן הַּם־אָטָר מְפַּגַר וּמְפַּרָל בֵּין הַעַּמִּים בְּלָל אָבְר: (ס) (ח) נּאַמֶּר הָמֶּן לַמֶּבֶּר אָּחַהְנִרְוּשִ מיּוֹם ו לְיָוֹם וּמֵחָבְשׁ לְחָבְשׁ שְׁנֵים־עַּשֶּׁר הוּא־חָבָשׁ לַמֶּלְרְ אַּחַאָּוֹרְוְאַ בִּפִּילִ פּוּרְ בִּוּא בַּיּוְלָבְ לְפָׁנֵּי בַּעָּׁוֹ בּוֹאַתוֹן בּוּאַ-חָבָּת נִיסָּן בִּשְׁנַע שְׁהַנִים בְּשְׁנֵב בַּבְּלַבְמַלְכָּוּנִי אֲמַהִוֹנְוְהֵה הַּסִ מְּנְבַּבְּלֵי: (וַ) בַּעַוֹרֶה וּנְבַקשׁת בְּמָּן לְבַּאָמֶנִר אָּעַ־בָּלִ־הַּנְּהַנְנִים אָאֶנִר וֹן בְּמְרְבֵּכֵי לְבַּוֹו בְּיִהְנִּיִּוּ לְוַ אֵתְ־עָם מְרְבֵּבֶי לַוְ נֹגַּמְלֵא טַבְּוֹן טַבְּינִי: (וִ) נַגְּבָוּ בָּהֵגְנִינ לַהְּלַעִ (ב) דּגְרָא הַמֶּו כִּי־אֵיוֹ מֶרְבָּכִי כֹּרָעַ יִּמְשְׁתַּחָוָה בּבְרֵי, מְּוֹבְּכֹּ, בְּיִרְהַגָּיִר לְנָהַם אֵּשֶׁרְהַהָּוּא יְהִוּדִי: וֹנְוָם וֹלֵאַ הַּעֹת אַבְינִים וֹבּצִּינִוּ לִטִּמוֹ לָנִאַנְעַ שַׁתֹהַעָּנִי מֹאַנֹע פַשְּׁבְבֵּי: (ג) נֹיבִי כאמרם [כִּאַמָּרָם] אַלִיוֹ וְוָם אַחָּבַבּתְּתַּב פַּעֵּלְבַ לַמְבַבְּלָי מַבְּנַתְּ אַטַּׁרַ תַּנְכָב אַע לַאַ וֹכְּבַתְ וֹלָאַ 'וֹאַטַּוֹלִיב: (r) נַגַּאַמְׁבָוּ הַּבְּבַוֹּ נַּשֶּׂמֶבוּ וּמְשְׁתַּחַוּים לְהַמֶּוֹ כִּי־בֵּוֹ צִּנְּה־לָוֹ הַמֵּלֶרְ וּמְרְדֵּכִי וֹכֹּלְ תַּבְׁנָגְ עַמֶּבְנָב אָמֶתְ בֹּמֻּלְבָּ בַּבְתָּנִם אַעַבַּפַּטְאַנַ עִּתָּגַ כַּגַבַּנַאָּנִגִים אָאָוֹב אַעַוֹי (<u>L</u>) אַעַבַּבְּקָׁנוֹ בְּוֹבַבְּמְנֵינִא בִּאִלְינִ, וֹנִנְּהַאַצִינִּ וַנְּחֶם (א) אַנוֹר ו הַּדְּבֶּרִים הָאֵלֶה גִּדּל הַמֶּלֶךְ אֲטִשְׁנֵרוֹשׁ דרישמאנ"ט בְּלַעַ"ו: וְהַבְּה נְחָּנָה בְּשִׁישׁן. מְקוֹם שֶׁהָנָה הַמֶּלֶּךְ שֶׁם נִתּוֹ הַחֹק בּוֹ בַּיּוֹם, לְהְיוֹת עֲּתִירִים לְיוֹם י"ג לְחֹדֶשׁ צֵּדֶר. לְבַדְּ,

בְּלֵלְ דְּבָר הַמֶּלְה: בלע"ו. וְהִוּא מִגְּוְרֵת "אָם נְלְחִם גִּישִׁטר"א טרמי"ש וְנִשְׁלְוֹח סְפְּרִים. וְיִהְיִּה נִיְבְלִה נִדְמִיתִי": נְדְמֹה: בלע"ו. וְהִוּא מִגְּוְרַת "אָם נְלְחַוֹם נְלְחַם" נְלְחִוֹם, וְנִשְׁלִה סְפְּרִר הַמֶּלְהִי

שְׁיִּשְׁאֵלוּ מֵאֵת הַמֶּלְדּ, לִהְיוֹת מִי שְׁהַטַּבְעַת בְּיָדוֹל שִׁלִּים מְיִשְׁאֵלוּ מֵאֵת הַמֶּלְדּ, לְהָיוֹת מִי שְׁהַטַּבְעַת בְּיָדוֹל שָׁלִים

שוּשָׁן נְבְוֹכָה: (פ)

עם נְעָּם מִדִּינָה וּמִדִּינָה פְּסָמָבְּה וִעָם נִעָּם פִּלִשׁוֹנָוֹ (יג) וְנִשְׁלֹוֹם סְפָּרִׁם בְּיֵד הַנְצִים אֵל־בָּל־מְדִינְוֹת הַמֶּלְהְּ לְהַשְׁמִיר לְהַלְּה וְנָחְהָם בְּטַבַּעַת הַמֵּלְהִי הַמְּלָהְ לְהַשְׁמִיר לְהַלְּה דִּיִּ הָרָצִים אָלִי בִּשְׁלִינְוּת מְנַעֵּר וְעַדִּיוֹלֵן טְף וְנְשִׁים בְּיִנִם אָחִר בִּשְׁלִוֹנְה עְּעֵּיר לְחָדָשׁ שְׁנֵים־עְשָׁר הוּא־חָדָשׁ אָזֵר וּשְׁלְלָם מְנַעִר וְעָדָשׁ שְׁנֵים־עְשָׁלִּר הִהְאַרְ הָהְיִם אָחַר בְּשְׁלִוֹת נְחַנְּי עְמָדִר (יִר) פַּחְשָׁלֵּוֹן הַבְּתְבְּר הָהְילִאבר אָחַרְכִּל הְנִינְה נְלַהְיִם עַבְּינְה וְהַמְּלֵר וְהָמָלוֹ יְשְׁבְּר הַמְּלְר וְהַבְּּח הַבְּיר בְשִׁישְׁן הַבִּינֵה וְהַמֶּלִר וְהַמֶּלֹר וְהָמָל יְשְׁבְּר לִשְׁהְוֹת וְחָצָּיר וְהַעָּרְי

GLY X

פְּרָשִׁת הַבָּסֶׁף. פַרוּש הַבָּסָף: אַל הְּדְּמִּי בְּנַפְׁשֵׁף. אַל הַּהְשִׁרִי, כְּמִוֹ "וְהָנָה פַּאֲשֶׁר הְמִיתִי". "אַל הְּדְמִי בְנַפְּשֵׁף": "אַל הְּהֵי סְבוּרֶה הְהַמְּלֵּה בְּיִה הַהְּבְּה בְּבָית הַמֶּלֶף, שָׁאֵין אַהְּ רוֹצְה

עוּבְרִים שָם נְהְּנָה הַדָּת בְּעִיר:

בְּלְבִּרִישׁ שֶּׁלְ: בְּלְבִּרִישׁ שֶּׁלְ: בְּשֶׁבְּשִּׁלְיִחִים נוֹשְׁאֵי הַפְּפְרִים

כּנְ אֵנן לְבְוָאִ: אֵנן בְּבֶרְ אָבֶלְ לְבְוָאִ אָלְ תְּתָּרְ בַּמֶּלְנְּ בְּנְבְּבְּלֵבְּתִּי אֵנוֹ בְּבֶרָ אָבָלְ לְבִוָאִ אָלְ תְּתָּרִ בַּמֶּלְנִּ

בְּתְּלְנְוְלִים תַּלְ כָּנִי לְכָּי אֲנִאְטַטַוּוּ לְגָּלֶם בִּימֵי וּמְרַבְּׁכִּי זְבַתִּי בַּתַּלְ נַטַבְּוְם אָמָר לְוָ אֲנִיטְפִּימִוּ

לַיְּהוּדִים מְמֶּקְוֹם אַמֶּר וְאָהָ וּבִית־אָבֶירְ תֹאַבֶּדוּ אִם־הַחָּרֵשׁ הַחַּרִישִׁי בְּעֵת הַוּאָת בֶּוֹח וְהַצְּלֶה יַעְּקִיד לְנִּמְּצָׁמְ בֵּיִתְ-נַמֶּלֵבְ מִכָּלִ-נַיִּתִּוֹיִם: آذِيمُد مُلَكُ، ذِكِشَرِت هُرِيمُولِيِّال هَرِينَاشَ خَرَقَهَك (עב) ניגיידוּ לְמֶּרְבָּבֶי, אֵת דְּבְּבֵרִי אֶסְמָּר: (פּ) (עג) וֹאָנִגְ לַאִ נֹלֵוֹבְאִעַגְ לַבְּוֹאַ אֶּלִבְעַפֶּׁבֶנִב זִּעַ הַּלְוָהִאִים גִּוִם: מֹאֹמֶׁר וְוְמִּים לְוְ פַשְּׁלֵב אָׁעַ חֲּבֹלִים פַּוֹּעֵר וֹטִינִי פּבּּנִימִית אַשֶּׁר לְאַ־יִּקְּרֵא אַחָּת דָּתוֹ לְהַמִּית לְבַּר בּל־אָיִשׁ וְאִשֶּׁה אֲשֶׁר יְבְוֹא־אֶל־הַמֶּלֶהְ אֶל־הָהָצַר כּֿלַ הַּבְּוֹי נַמְּבְיֵּבׁ וֹהַם בִּגוֹיָנִי נַמְּבְנֵּב 'וָנְגַּהִים אָּהָהֹר (،) נעאמר אַסְמֵּר לַבְּמֶלֶּד נִתְּצֶלָ (יִאַ אָלַ־מֶּרְבֶּבֶּי: (יא) (מ) נּבּבוֹא בַּעָּר נַיּגַר לְאָסְטָר אָת דִּבְרֵי מֶרְדָּבֵיי: אָגַ פַשְּׁלְנִּ לְנִינִיםוּּן לָוָ וּלְבַעַּתְ עִּלְפָֹּנִוּ הַּגַ הַעָּנִי: לְבַּרְאָנְע אָעַ־אָּסְׁעַּרְ וּלְבַּגִּיר גָה וּלְצַּנְע הָבֶּיה לְבַּרָא כׁעֶׁכַבְּנִּע אַמֶּבְנַעוֹ בֹּמִנְמֵּוֹ לִנַּמִּמִנִם זֹעוֹ לֵנַ ביהודיים [בַּיְהוּדָים] לְאַבְּבָם: (ה) וְאָת־פַּהָשֶׁגָּן בּבְּסֹנ אַמֶּר אַמֶּר בַמֹּנְ לַמָּצִינִ הַּלְצִינִי בַשָּׁבֵנִ נַיּצָּרְ־לָוְ מֶּרְבֵּבֶיְ אֵטְ כָּלְ־אֲשֶׁר אֲבָהוֹ אָת וּ פְּרָשָׁת אָבְרְרָהְיִר בְּתְּיִר אָתְּרְ בְּקְּיֵּרְ תְּעָּרְרָבְיִי בְּתְּיִר בְּתְּיִרְ בִּתְּרָרָ בִּתְּרָרָ מעבוע וֹתְּלַבְּמִעבוּע: (וֹ) נוּאָא שַׁעָּרָ אֶּלְבַמְּרָבֵּינִ אַאָּר טִגְּמִיר לְפַּרְיִטִּ וֹשַׁאַוֹּטִי אַלְ-מָרְבָּכִי לְזַאַּע וֹלַא לַבָּׁל: (ני) וֹטַלְוֹרָא אֶסְׁטָּר לַנִּיטָּׁב מִסְּבִּיסֵׂג נַשִּׁלֵבַ בֹּלְנְיִם לְטַלְבָּיִתְ אֶׁעַבְעָבְׁנְבָּיָ וּלְטַׁמָּרָ תְּעַנְּ עִגְּלְיִוּ וְסְרִיסְיהָ נַיּגִּידוּ לְה וִתְּחָחַלְתַל הַעַּלְבָּה מְאָד וַתִּשְׁלֹח נֹאָפָּׁר יַצֵּע לֶנְבָּיִם: (דְ) וַמְּבוֹאִינָה נַעֲּרוֹת אָסְתָּר עּגִּיעַ אָבֶל גָּדוֹל לַיְּהוֹלִים וְצָּוֹם וּבְּבֶי וּמִסְפֵּד עַּלְּ ּוּבְבֶל־מְדִינְה וּמְדִינְה מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ בּׁג אַגן לַבָּוֹא אָנְ_מַּתַּר נַשְּׁלֵבְ בַּלְבָּוֹתְ מָּעֹן: (יִ) וֹמְּלֵט גִּבְלַט וּמִּנְט: (ב) נַּנְבֶנְא מִּג כִפָּנִי חֵׁמִּג בַּמַּמֶלַ אַע_בּלְבַּׁגִּו נְגְּלַבָּׁת חַּעַ לִאָנֶבֶ נְגָּגֵא בַּעָוּרַ עַּגִּיך נִּיּלְתָּ (א) וּמֹנְבַּכֹּי, גַּגַתְ אָּעַבַּבְבְאָאֶוֹנְ דָּהְאָשִ וּנְּלֵּנְתְ מִנְבַּבַּי, י"ג נְכְּחְבוּ הַסְפָּרִים:

שֶׁלְ פֶּסִת, שֶׁהָתְעַּנְּה י"ד בְּנִיסֶן וְמ"ר בִּיוֹם טוֹב רַאִּשׁוֹן וְעַּבְּיִם מֶרְדָּבְי. עֵּלְ דָּת, לְהָהְעַּנּוֹת בְּיוֹם טוֹב רַאִשׁוֹן וְעַבְּיִם מְּהָבְיִּ

נמירושית": ימי יוֹדְעַ אַם לְעַּת כָּוֹאַת הָבָּעָה לַמּלְכִוּת. וּמִי יוֹדַעַ אַם בַּהְשָׁר לֹא בַּהָת. שָׁצֵין דָּת לְבָּנָם אֲשֶׁר לֹא יַקְרֵא. ימיר אַנְה: "אַשֶּׁר לֹא בַּהָת. שְׁבַּיִּה יָמַרְ בָּאַנָּם ימיר אַנָּה: "אַשֶּׁר לֹא בַּהָת. שְׁבַּיִּה יָמַרְ בַּאַנָּם ימיר אַנָּה הַיִּה יִּצְיַּם בַּבְּאַר בַּבָּתְי

לַסַכּּוֹ אָׁעַ תַּאָׁעֶּרְ תַּכְּאָׁתִּוּ תַּלְ עַסָּכֵּל לָרַאָ אָלְ עַעָּלֶרָ אָנִאָ

מְּנִבְּׁלֵּנְ נְבְּּתְּתְ פְּנְאָתְ צִיצְּתְ בְּמִּלְנִי (מו) לְנְ בְּנְתְם מִּתְבִּלְנִי נְבְּתְּתְ כִּלְּתְּתְ אָלְנִינִי אָלְנִינִי (נו) לְנְּהְּבְּ מִּתְ-אַרְכִּנְּתְ וֹכִּאְתָּרְ אָלְנִינִ אַלְנִּעִ הָּלְנִי מִּתְ-מִּאְלָנְוּ וֹאַלְ-שֹּאְשָּוּ חִּלְחָּתְ הֹמִתְ לָנִלְיִ וֹנְוְם אַתְרַבְּלְרַנִּיְנִינְנִים נְיַבְּמָּלְהָים בְּחִּיּחָּוּ וֹאַנִּמִי הָּלְגִּ וֹשִׁאְמָּר אַסְׁעַרְ לְטַחָּיִרְ אֵבְרָמִלְנִיבָּיִנִ (מו) לְנְ בְּנְוִם וְמִּי הְנִבְּהָ אַם-לְהָּתִי בְּנִאְתִי בּוֹנִים בְּחִיבְּהָנִי (מו) עקעירי: עקערי. הוא בית המקדש, שההא האקצע ובחצי שעמר אחריו בו וצוה לבטל המלאכה. ואַחשׁורוֹש לרש, וחור בו וצוה לבטל המלאכה. ואַחשׁורוֹש שעמר אחריו אם היא במל המלאכה. ופְשׁיטוֹ שֶׁל במקרוו. אף אם השְׁאֶלי מְמֶנִי חָצִי המלְכוּת.

רוּחַ הַּלְּדְשׁׁ, כְּמֶה דְּאַהְּ אֲמֵר "וְרִוּחַ לְבְשָׁה אָת רוּחַ הַלְּדְשׁׁ, כְּמֶה דְּאַהְ אָמֵר "וְרִוּחַ לְבְשָׁה אָת

אַמַּע וּבַּבַּׁעַר וּ אָמָר כַמָּלָב וֹנִעַלוּ אָעַרַמָּרְבָּבַי, הַּלָּנִוּ זָבְׁתְּ אָמִשְׁנְ וֹכֹּגְ אָנַבְּנִוּ וֹהֹתְּרַבִּגֹּן לַּבָּנַ טִבְאָּנִם נּיְהוּדִי יוֹשֶׁב בְּשָׁעַר הַמֶּלֶך: (יד) וַהָּאַמֶּר לוֹ אַגוּוֹנּוּ מֵוֹטִ צְגִּי בַּכֹּלְבַמֶּע אַמֶּב אַנֹּי נְאָבְ אָעַבַּלְבַבְּיָּנ וֹלַם_לִמְשָׁר אַנֹּג לֵורוּא_לָצ אַם_פַּמֶּלָב: (יג) וָכָלַ־זֶּב הֹם_נִמֶּנִנְ אֵנְ_נַמְּהֵשׁנִי אֹמֶּנַ הֹֹמְּטֹנִי כֹּּנְ אִם_אַנְעַיּ (יב) ניאטֶר קַטֶּן אַף לא־הָבִיאָה אֶסְתַּר הַמַּלְבָּה עַמְּלֵבְ וֹאֵׁע אֲמֵּׁר דֹמֵאָן הַּלְ עַמְּבָרים וֹהַּדָׁוֹ, עַמֶּלֶב: בַּעָן אָעַ-כִּבָוּגַ הַּאָבוּ וְנַבַ בַּנְיֵּנְ וְאָעַ כָּבַ-אָאָב יָּנְּבְוּ אַט_אַנַלוּו וֹאַט_זַנָה אַהִּטוֹנ: (גא) וּנֹסַפָּר לַנָּם (ג) וּגֹעֹאַפֿע עַמֶּן וּגֹּבוֹא אָעַבנּגעָו וּגַּהַעָּע וּגַבַּאַ וְלֹאֵ־קֶם וְלֹאִ־זֶע מִמֶּנּוּ וֹיִמֶּלָא הָמֶוּ עִלֶּוּ עְלִּ־מֶרְדָּבָי׳ הַמֶּה: וֹמִוַר כָּבׁ וֹכֹבֹאוַעְ עַמֵּוֹ אֶעַבַמָּבַבָּׁכָּ בֹֹחַתַּב עַמֶּבִבַּ פּרְבָר הַמֶּלֶדְ: (ט) וַיֵּצֵא הָמֶן בַּיָּוֹם הַהֹּוֹא שְׁמֵחַ נְׁבְּמָן אָּגְ_בַּמְּאָמַׁבְ אָאֶרְ אֶנְּאָה לָבָּם וּמָטַר אֶנֶּאָר לַטִּעְ אָּעַ־הִאֹּלַטָּגְ וֹבַגֹּהֹאָנָע אָעַ־בַּפֿאָעָג וֹבָנָא צַעֶּלֶנַ אִם_מְגָּאִנִי. טְוֹ בֹּהֹנִינִ נַפְּּמְנַ וֹאִם_הַגַ_נַפְּמְנַ מְוָכ (ו) เบ๋กีเ אิ๋ดบ๊น เษหนัน กฺ่หฺदेบัน เฉียักบัน: (ש) וֹנְבְּׁעַׁן בֻּבְּ וּמַעַ־בַּקְּשְׁתָּרְ עַּדִּ־חָצָיִי הַמַּלְכִּוּת וְתַּעָשְׁיִ וּאַמֶּר פַמֶּבֶנְ לַמִּסְמֵּר בְּמִהְתָּה בּנְגוֹ מַרַ־שָּׁמִּלְתָּרָ ַנּמֶלְבְּ וֹנִימָׁנ אָלְ-נַמְּאָנִיה אָשְׁרִ-עָּאָנְהָ אָסְתָּר: (נ) עַפֶּׁבְנְ מִנִיבוּ אַעַבַיבְּלָן כַהַּהְוָנִע אַעַבַּבָּר אַסְעַוֹר וֹּבְאָ בּנִּוֹם אָּלְבַבּּמָּאֲעֵּב אַאָּבַבּאָנִי, לָנִ: (בִּי) נּגַּאָמֶב נעאַמֶּר אָסְמֶר אִם הַּלְ בַּמַּמְלֵּבְּ מֻנְדַ גַּדְנָאַ בַּמֶּלְבַּ נְבַּמָּ ומה־בּקְשְׁתָּךְּ עַּדְּהַעֵּיְ הַפּּלְכָוּת וְיַנְּתָּן לֵךְּ: (ד) (ג) ניֹאמֶר לָהֹ הַמֶּלֶדְ מַה־לֶּדְ אֶסְתַּר הַמַּלְכָּה לֹגו וֹשׁלֵבֶׁב אַסְׁשֶׁב וַשִּׁצְּת לָבָאָת בַּתַּּבְּבָׁנִם: (סַ) וּנְוָחֵׁס עַּמֶּלְנֵּ לַאָּסְׁעָּר אָעַ-חַּבְרָיִס עַזְּעִרָ אָחֶׂר אָת־אֶסְתֵּר הַפַּלְכָּה עֹמֶרֶת בֶּחָצֵר נְשְׁצָה חֵוֹ בְּעִינֵיוּ נְכַּח פָּתַח הַבְּיִת: (ב) וַיְהִי כִרְאָוֹת הַמֶּלֶרְ וְנַמְּבֶבְ יוֹשֶׁב עַּלְ־פָּסֵא מַלְכוּתוֹ בְּבֵּית הַמַּלְכוּת ַן מַעְמֶר בַּחַצֶּר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נְכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ (א) וִיְהָי וּ בַּיִּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתְּלְבָּשׁ אֶסְתֵּר עַלְכוּת צינגי הקלף והקור. רבותיני אָמָרוּ שָׁנָמִים הַרְבָּה בּמֶלָה יבשְׁרִים, שְׁהַמֶּלָה יַחְשׁׁב שְׁהִיא הוֹשְׁק אַלִיה הִיְּמִשׁׁה פִּוְבַר הַמֶּלֶה. מֵה שְׁבִּקּשְׁתָּ מִמֶּנִי כָּל הִיָּמִים, לְנַלּוֹת לְךְ אֶת עַמִּי וְאָת מִיּלְדְּתִּי: בְּמָא רְשִׁית. וַיְּתִאפּק אישטנט"ר בְּלַעַ"ו: בְּלֹא רְשׁית. וַיְּתִאפּק אישטנט"ר בְּלַעַ"ו: בְּלֹא רְשִׁית. וַיְּתִאפּק אישטנט"ר בְּלַעַ"ו:

לְפְׁלֵּגְ טַׁמְּׁלְּנְ אֵלְ טַמְּאֲטֵּׁיִ אָּמְטַ נְגִּלֶּה בַּנְבָּׁלֵּגְ נְבְאַ-מִּסְ-טַמְּלְנִּ אֵלְ טַמְאֲטֵּׁיִ אָּמָטַ נְגִּלֶּה טַנְּבָּרָ

GLU L

אסתר —

הְנְּהֵרֵי, שְּׁרְצְּהִי עֵּינוּ שֶׁלְ מֶלְנְּ רְצְי עֵּלְ שֶׁצְּמֶר שְׁנְּהָּנִי הְנְהִינִוּ הַלְּבִּישׁ וְהַפּוּס עַּלְ יַדְ אִישׁ. וְאָת הַבְּּמֶר לֹאִ הְנְהְיִרְי, שְּׁרְצְּהִי עֵּינוּ שֶׁלְ מֶלְנְּ רְצְיה עֵּלְ שֶׁצְּמֵר שְׁנְּהְּנִי

לְבּוֹ שְׁלֵּמְ שְׁנְּמְּנְה אֶסְמֵּר אֶת הָמֶן שְׁמֶא נְחָנְה שֵּׁינֶיהָ בּוֹ

הפָמָר בְּרִאשׁ אָרָם: הַפְּמָר בְּרִאשׁ אָרָם: הַשְׁב מְרִדְּכִי. לְשִׁקּוֹ וּלְמַעֲנִיתוֹ: אַמְרַה: אַמְּה זוּ נִמְשְׁלוּ הַלְמַהַם נִּלְנִם עִּוֹלִים עִּדְלִם עַּדְ לְנְקִיעַ וְעַרִים עַּדְ לְנְמָבּ הַלְמָהֵם עּוֹלִים עּוֹלִים עַּדְלִם עַּדְ לְרָקִיעַ וְעַרְ הַפּוֹבְּבִים:

לְבַּבְּיִא אָתַ־בַּמֶּן אֶלְ־הַמִּשְׁמָה אֲשֶׁר־עַּשְׁתָּהָ אֶסְתַּר: תוְנִם מְנַבְּרֵים עַמֵּוֹ וְסָרִיםֵי הַמֶּלֶדְ הַגָּיִעוּ וַיִּבְהָלִי לְפָּׁלְּנִוְ עָאַ-עוּכָּעְ עָן בִּיִבְּלָפָּוָעְ עִּפּוֹעְ לְפָּּלָינו: (גַּר) אָם מֹּוֹנֵת בּוֹבִינִים מַנְבַּכֹּי אָמִּר בּטִּלִּוֹטָ לַנָּפֶּׁל אַט כָּלְ־אָשֶׁר קְּרָה וֹיִאִמְרוּ לֵוֹ חַבְּמָיו וְזָרָשׁ אָשְׁתִּוּ באָה: (גי) וֹנֹסַפֶּּב טַּמָּן לִזְינֹהְ אָהִשׁין וּלִכָּלַבְּאָנַבְּנִוּ אָב אָּהָר פַשְּׁצִבּׁ וֹפַמָּוֹ דְבַטַּׁךְ אָב בּיִעוּ אָבֶץ וַטְּהָּנִּ לְאָּגְהֵ אָּהֶגְרַ עַּעֶּלְבַ עַבָּאַ בּנִלֵּבוְיִ: (נכ) דֹגְהָב עָּבְבַּלִּ נירכיבהו ברחוב העיר ניקנא לפניו פָּכָה יִעְּשֶׁה עַמָּן אָעַרַנְלְבָוּשׁ וְאָתַרַפַּוּס וַנִּלְבָּשׁׁ אֶתַרַמְרָבַּבֶּי פּמֶלֵב אַל־מַפֶּל דָּבָר מַכָּל אֲעֶר דִּבְּרָמָ: (יא) ניקּח דברת ועשה כו למרגבי היהודי היושב בשער לְבַּמֶּל מַבּר קָה אָת־בּלְבָּוּשׁ וְאָת־בּסוּס בַּאָשֶׁר לְאֵׁיִתְ אֵׁמֶּׁרְ עַשְּׁלֵּבְּ עַפּֿאַ דִּיקְלָבְיִ: (יִ) נַּאֲמֶּר עַשְּׁלֵב הגרהסוס ברחוב העיר וקראי לפניו פָּבָה יִעְּשֶׁה אַעַרַהָּאִישׁ אַשֶּׁר הַמֶּלֶדְ חָפֵּץ בְּיקְּרֶר וְהַרְבִּינָה הּגונטאָנה מֹחֹנוֹ פַמְּנִנְ עַפּּנִשְׁמִים וְעַנְבָּנִהוּ כּמִר מַלְכְוּע בָּרְאָשְׁוֹ: (מ) וֹנְתוֹן הַלְבִוּשׁ וְהַפּוּס בּמֶּלֶבּ וֹסָנִס אַמֶּר בַּלֵּד הַּלָּגִן בַּמֶּלֶבּ וֹאַמֶּר דִּעָּוֹ בּיקְרוֹי: (ח) יִבְיאוּ לְבָּוֹיִשׁ מַלְכִוּת אַשֶּׁר לֶבַשׁ־בָּוֹ נוֹאמֹן בַּעוֹ אַן בַעַּמֹבִי אִישִ אָּאָר בַעָּבִי הַפָּא לְמֵׁנְ זְטִׁלְּאַ בַּשְּׁלְנֵּבְ בַתְּאָנִים נֵצֵוֹר נִנְנָיַר מְשֶׁנְּנִ: (ו) בָּאֵישׁ אַשֶּׁר הַמֶּלֶבְ הָפָּא בִיקָרוֹ וַיִּאִמֶּר הָמֶן בְּלְבָּוֹ נְבְוֹא: (ו) נַיִּבְוָאַ טַּמְן נַיִּאְמֶב בְן טַמְּלֶב מִּעַ-בַהְּמֵוְע דַּתְּרֵי הַמֶּלֶבְּ אֵלֶיוֹ הַבָּה הָמֶן עַמֶּר בָּחָצֵר וַנְאַמֶּר הַמֶּלֶבִּ אֶּטַ בְּּלֵבְבָּׁכֹּגְ הַּגַבְּבַּׁהְאֹ אֵׁחֶבְבַּבָּלָן לְנִ: (צִ) נּאַטְבוּ לְטַׁאָּרְ בֵּיתִי־הַמֶּבֶלְּדְ הַתִּיצִלְּה בֵאִלֶּר לַמֶּלֶךְּ לְתָּלְוֹתְ השׁוְ בַּדְר: (ג) וּגֹאמֶר נַשְּׁלֵב מֵּג בָּטַאָּר וְטַבָּוֹן בָּא תַּבְיֵוֹע וַיּאִמְרוּ נַעְּרֵי הַמְּרֵי הַמְּבֶּר מְשָּׁרְחִייִ לֹא־נַעְּעָה ניאמר המֹלְךּ מְהַבּנְעָשׁה יֵקור וּגְּרוּלָה לְמָרְבָּכִי אַמָּר בּלַמִּנְ לַמְּלְם זְּר בּעְלֵב אַםמְּוֹנְנְמָ: (נ) הֿגְבּלִינוֹלֹא וֹעָבֹהְ הֵׁדֹּ, סַבּיסׁ. בּשִּׁבִּב מִהְּעָב. בּסַׂנ לְפְׁלֵּגְ עַשְּׁבְּבֵּי: (ב) נַגְּשָׁאֵא כִּעָוּכ אָאֶבְ עַיְּגָּג מְבְבַּבְּ אַעַבְּסְפֶּׁבְ בַּוּלְבְנוֹעַ גַּבְּבֶרִ בַּנְּמִים וַיִּהְיָרִ נְקְּבָּאִים (א) בּצְיֵּלְנִי פִּנְוּא דְּנְדָר שְׁנְעׁ פַּמֶּלֶב וֹיָאמֶר לְטִּבְיִא

GLU L

מָלוִים אָנְאָמָר: "נּאֹמֶר, נִיאִמֶר לָאָסְמֵר הַמֵּלְכָּה. כָּל ניאמֶר הַמֶּלֶּך אֲחַשְׁנַרוֹשׁ נִּיאמֶר לָאֶסְמֵר הַמֵּלְכָּה. כָּל ניאמֶר הַמֶּלֶדְ אֲחַשְׁנֵרוֹשׁ נִּיאמֶר, שְׁנֵי פָּלְ

שְּגְּוֹרְתְּ הְוֹבִר עֲרִ עֲבְרָ עֵלְ עַמֶּי וּמִוֹלְדָּתִי: פִי אֵין הַצְּר שׁנֶה בְּנֵנְק הַמֶּלְּה. אֵינְנִּה חוֹשֵׁשׁ בְּנֵנְק אַנְהָב לְעֲבְרִי הַנְלְשְׁפְּחוֹת וְקְבֵּל הַמְּמִוֹן אוֹ הַחֲבֵה אֹנְהַם אוֹנְם לְעֲבְרִים וְלְשְׁפְּחוֹת וְקְבֵּל הַמְּמִוֹן אוֹ הַחֲבֵה אוֹנָם

שׁנְּמֶן לִי נַפְּשִׁי. שֶׁלְאִ אֵּהָרֵגְ בִּשְׁלְשֶׁר עַּשְׁרָ בַּאָּרֶר

אָלָא לִמִּוְרָשׁ, וּמִּוְרָשׁוֹ שָׁל וָה: בִּהְּחִּלָּה הָוָה מְּרָבִּר הִיא, דְּבֵּר עְּמֶּה הִּוּא בְעַצְמוֹ: בִּי כְלְחָה. נְגְמְרָה הָרָשְׁר וְהַשְּׁנְאָה וְהַנְּקְמָה: בָּה הָנָה הַמֵּי הּנָא דְּטְבּי: בָּח הְנָה הַמֵּץ. "בַּמ' רְצָה וְהַשְּׁנְאָה וְהַנְּקְבָּה בַּח הְנָה הַמְּץ. "בַּמ' רְצָה אַהָרָת עָשְׂה שָׁהַכִּין הָעֵץ בַּח הְנָה הַבְּי הַמְּרָ הַשְׁרָבְי הַבְּי

נְחֲׁמֵּׁע עַמֶּׁלְבְּ אֶׁכְּכִּׁע: (a)

(י) וּיִּנִילִנְ אֵּטַבְּטֶּוֹ הַּלְבִּינֹתְ אֲמֶבַבִּילֵוּ לִמְבַבְּילֵוּ הַמֶּן גָּבְה הַמִּשִּׁים אַמֶּה וַיָּאמֶר הַמֶּלֶרְ הָלֵהוּ עָלֵיו: בַּטַּן לַמְּבַבַּׁכָּג אַמָּב בַּפַּבַבּהוָד הַּגַבַּטַּמָלָב הַמִּבְ בַּבַּנִיע מו־הּפְריסִים לפְּגֵי הַמֶּׁלֶךְ גַּם הִנָּה־הָעֵיץ צִּשֶּׁר־עְּעָּלִ ַם מְּצְבְּׁ נִּפְּׁדְּׁ, בַּעֲׁוֹ טַבְּּוּ: (ס) (מ) נִיאָמֶר עַּוֹבְנְנָב אָטָר לְבְבְּוֹעִתְ אֶתְרְהַמֵּלְבָּהְ עִּמְיִ בַּבְּוֹתְ הַבְּּלִרְ יָצְאָ מִפְּיִ על־ המשֶׁר אָשֶׁר אָסְתָּר עְּלֶיהָ וַנְּאִשֶּׁר הַשֶּׁלֶךְ הַגַּם אָּדָ מִיּנְּעׁ עַבֹּיִטְׁן אָּגְ_בַּיִע ן מִאָּשָּׁע עַבְּיִן וְטַמְן נָכָּגְ בּי־כְּלְתָּה אַלֵיִי הָרָעָה מֵאַת הַמֶּלֶר: (ח) וְהַמֶּלֶרְּ עַמָּר לְבַקִּשׁׁ עַלְ־נַפְּשׁׁוֹ מֵאֶסְתָּר הַמַּלְבָּה בֶּי רְאָה לום בּטַמְתוּ מִמּאָשִׁר בּגֵּון אָּגְצָּעִר בּבּנֶעָן וֹטַמֶּן בּוֹצִי וֹבַמְּן נִבְעָּׁת מִלְפְּנֵי, בּמֶלְנְּ וְהַמְּלְבֶּה: (ז) וְהַמְּלְנִּ כן: (ו) נעּאַמֶּר אַסְטֶּר אָנְחָ אָּר וֹאַנְיָד עַמָּוֹ עַּבָר מֶי הָוּא זֶה וְאֵי־זֶה הֿוּא אֲשֶׁר־מְלָאָוֹ לְבָּוֹ לַעֲשָׁוֹת ניאמֶר הַמֶּקְרְּ אֲחַשְׁנֵרוֹשׁ נִיּאמֶר לְאָסְתָּר הַמַּלְבָּהָ הַהְיִּהְיִהִי כִּי אֵיוֹ הַצְּּרְ שׁנֵהְ בְּנָנִקְ הַמֶּלֶדְּ: (ס) (ה) לְנֵירְוֹץ וּלְאַבֶּרְ וְאִלְוּ לְתְּבְּרִים וְלְאָפְּנִיוֹ נְמְפָּרְנוּ וֹתּמֹּ בֹבֹלַחֲטֹּי: (ג) כֹּ וֹמִכְּרוֹן אָלָ וֹתַמָּ לַנַחֲמֹיִג كَفَرْكُ لَهُ لَهُ لَا مُدَرِدُ لَا فَأَنَّا لَا يَا ثُمُّ فَيْ أَنَّ فِي اللَّهُ فَيْ لَا يَا يَا لَا فَيْ أَن נַעַּהַּן אַסְתָּר הַמַּלְכָּבְ נַתַּאָמָר אִם־מָצָאָתִי חֲן בְּעֵּינֶיךִּ נְצֵׁ וּמִּעַ-בּּפַּאַמִּעַנֵּ גַּגַבְעַהָּגָּג נַמָּלַכְוּע וְעַלֵּחָ: (ץ) בְּמִאֲשַּׁר בַבְּגוֹ מִּעַ_אַּאַלַעָּר אָסִתָּר בַּמּלְכָּע וְטִדָּתַוֹּ (ב) נּאָמֶׁרְ נַמֶּׁלֶבׁ לְאָסְׁעָּר זָּם בַּּיִּנִם נַאָּנִי (א) נּיָבָא פַמֶּלֶבְ וְהַמֶּן לִשְׁמִוֹת עִם־אָסְתָּר הַמַּלְבֶּה:

GLY 1

01 xarr -

פְּכְחָבָה. בָּאוֹתִייֹת שֶׁלֶה: בְּיֵד הָרֶצִים. רוֹכְבֵי סוּסִים שֶׁצִּנָה לֶהֶם לְרוּץ:

:باناءلا

אַנן לְנַשְׁיב. אַנן נְאָה לְנַשִׁיבוּ וְלַעֲשׁיה כְּתָּב הַמֶּלֶנְ סְפָּרִים אֲחָרִים "פַּטוֹב בְּעֲשִׁיבוּ וְלַעֲשׁיה בְּתָב הַמֶּלֶנְ

מָה הוּא לָה. אֵיךְ הוּא קָרוֹב לָה: קְפָעָבִיר אָת דְעַת הָמֶן. שֶׁלֹא הָתְקָבִם עֲצְתוֹ הָרַעָּה: הְנָה בָית הָמֶן וֹגוֹ'. וּמֵעְמָה הַכֹּל רוֹאִים שְׁאֲנִי הָפָּץ לְפַּיְבָּרְ אֵין צְרִיכִין אַהָּם לְהַשְׁיבָם, אֶלֶא "בּהְבִּרּ" לְפְיּבֶּרְ, אֵין צְרִיכִין אַהָּם לְהַשְׁיבָם, אֶלֶא "בּהְבִּרּ"

בּׁנִגְ עַבְּאָנִם בּפּנְסָנִם נְכָבֹנֹ עַבְכָּאָ עַאָּעַאָּשֹׁבֹנְנִם אַטּשְׁנֵרְשׁ נּיִחְקָּם בְּעַבְּעַת הַמֶּלֶדְ נִיּשְׁלֵח סְפְּרִים כֹּכְׁעָבֶם וְכְּלַחְוּלֶם: (ג) וּיִּכְּתָּב בָּשֶׁם עַּשֶּׂלֶב וְמְרִינְהְ כְּכְחָבְּה וְעָם נְעָם כְּלְשֹּגֵוּ וְאֶל־הַיְּהוֹדִים מַנְיּנִי וְעַּרִ־כֹּוּשׁ שֶׁבַעּ וְעֶשְׁרֵים וּמֵאָה מְרִינָה מְרִינָה لْمُدِ فَمُعَمَدَلُ فَأَنْ صَالِقَوْلِينَ لَمُدَا، فَقُدْرَيْنَ مُمَّالًا إ פּוְ וּיּכְּתֶּר בְּכְלְ־אֲשֶׁר־צְּתָּר מְרְדֵּבָיִ אֶלִ־הִּיְּהִים בַּחַבְשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא־חָבָשׁ סִינָן בִּשְּׁלוּשֶׁה וְעֶשְׁרִים אָנן לַנְשְׁיב: (מ) וּיּקְּרְאָנּ סְפָּרֵי הַמֶּלֶרְ בְּעֵּהְרָי. אַ אַאָּגוּלטָׁד בַּאָּסוּפַעָּלָר וֹנִטְטָּנִס בַּטַּבָּעִּי פַּעָּלָר בּׁאֶשׁ בּשֶּׁבִּבְ וֹטִטְעוּ בִּמְבַּּגִּע בַשְּׁבִבְּ בִּיַבְּטְב (ח) וְאַטְּם כְּחְבוּ עַל־הַיְּהִידִּים כַּטְּוֹב בְּעֵינֵיכֶם עַל־הָעֵץ עָלְ אֲשֶׁר־שֶׁלָח יָדָו ביהודיים [פַּיְהוּדְים:] בּיְהוּגִי הַנְּה בִּיתִ־הָּטְּן נְתָתִּי לְאֶסְתֵּר וֹאָתוֹ תָּלִיּ ניאמר המגר אַםשְּנֵרשׁ לַאָּסְתָּר הַפּּלַכָּה וְּלְמֶּרְבָּבֵי וֹאִיכָּלִי אוּכַּגְ וֹבֹאָיִנִי דֹאַדִוֹן מוְגַוֹנִיי: (ס) (ו) אַנְכָלְיִ אַנְכַּגְ וְּנְאָנִינִ פַּׁנְאָנִי אָּמָבְ וְנְאָנִינִ פַּּנְאָנִי אָמָבְיִנְאָּאָ אָּנַרְעָּנִינִ אַטַרהּיְהוּיִם אַשֶּׁר בְּבֶלְרְמֶרִינִית הַמֶּלֶרְ: (וֹ) כִּי מּטַהְּבֹּע פַּמֹן בּוֹעַפַּנְטָא פַאִּלִי, אָהָּע כַּטִּד לַאִּבָּע וְמוֹבֶה אָנִי בְּעִינֵיו יִכְּמֵב לְהָשִׁיב אָת־הַסְפְּרִים וֹאִם בֹּאֹאִנִי. עַוֹּ לְפָּדְּיִוּ וֹכְאֲוֹר פַּנִּבֹרְ לְפָּדִי עַפֶּבְנִ לְפְּׁלֵגְ עַּמֶּׁלֶבְ: (עַ) וְשַאַמֶּר אִם הַּלְ-עַפֶּּלֶבְ מָנֶד לְאָסְׁטֶּר אָטְי אַרְבָּטְ הַנְּבָּבֶר וַמָּקְבָּם אָסְטֵּר וְסַּגְּּלֶר אָאֶר חָשָׁר עַל־הַיָּהוּדִים: (ד) וַיִּרְשָׁט הַמֶּלֶךְּ לְנִיהְׁכִּיוִ אָּעִיבְהַעִּי נִאָּעְ נִאָּעְ בַּעָּהָרָעִיִּ לְפְּלֵגְ מַשְּׁלֶבְ וַשִּׁפְּׁלְ לְפְּלֵגְ נִינִילְהַ וְשִׁיבְוּ תֿגַבנּׁגע בַּעָּוֹ: (G) (Y) נַעַּנְסָּׁך אָסְמָּר נַתְּדָבֶּר מֹטַמֹּן וֹיִטְּלִיצִי לַמְּרְבַּבֵי, וֹטַּאָם אָסְתָּר אֶעַרְמָּרְבַּבִי, הוא־בֶה: (ב) וַנְּסַר הַמֶּבֶה אָת־טַבַּעְהוֹ אֲשֶׁר הֵעֶבִיר וּמְרְדֵּבְי בָּא לְפָּנֵי הַמְּלְנִּ בִּי־הַגִּידָה אָסְחָּר עַה הַפַּלְכָּה אָת־בָּית הַמָּן צרֶר היהודיים [הַיָּהוּדֶים] (א) בַּיִּוֹם בַּיִּוֹא נְמֵן בַּמֶּלְנִּ אֲנַאִוֹנִוְתְּ לְאֶסְתָּוֹר מְעִינְבַרִים. מְתְּגַּיְרִים:

נְתַּבְרִירָם: קַתְּעָבִירָם:

פַּתְשֶּׁגָּן. אִגָּרָת מְפַרָש: מְבַהַלִּים. מְמַהַרִּים אוֹתָם לַעֲשׁוֹת מְהָרָה, לָפִּי שֶׁלֹא הַיָּה לָהָם פְּנַאִי, שֶׁהָיָה לָהָם לְהַקְּרִים רָצִים הָרַאשׁוֹנִים

שְּׁלְחֵנ אֵת גְדָם, שְׁהָרְאוּ לַכֹּל שְׁלֹא נַעֲשֶׂה לְשִׁם מָמוֹן: שְׁלְחוּ אֶת יָדָם, שְׁהָרָאוּ לַכֹּל שְׁלֹא נַעֲשֶׂה לְשֶׁם מָמוֹן:

בְּיִרְנְפָלְ פְּתַּדְרַהְיְהִוּדָיִם עֲּלֵיהֶם:

משְּחָה וְוִים סְוֹב וְרַבִּים מֵעַמֵּי הַאָּרֶץ מְחָיִהַדִּים דְבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ שִׁמְחָה וְשְׁשׁוֹן לַיְהוּדִים וּבְבֶּלְ מְּנִינְיִע וּמְנִינְיִע וּבְבָּלִ עִּיר נְעָּוֹנִי עִּמְוֹם אָמֶוֹר בּנְּבִּוּבִים בְּנְיָנְהַ אִנְרָה וְשְׁמְּבָּוֹבִי וְשְׁמְּלֵבִי וְשְׁאָרָ וְיִבְּיִרִים בְּנְיָנְהִי אִנְרָה וְשְׁמְבִּי בּוּץ וֹאַרְגָּמֵן וְהָעִיר שׁוּשֶׁן צְּהָלֵה וְשְׁמָהָה: (מו) מּלְכוּתְ שְּׁכֵּלֶת וְשִוּר וַעְּמֶּבֶר זָהָלָר זָהָב גִּּדּוֹלָה וְתַּבֶּרִיף (G) (מו) ומֹנבׁבַּי נֹאָא ו מִלְפָׁלֵּי בַּמְּלֵנִ בּלְבִׁיָה יוְחוּפֶּים בּוְבֶר כַמֶּגֶר וְכֹּזָת נְחָנָה בְּשִׁישׁוֹ הַבִּירֶה: בּבְּלֵגִים בְכְּבֵי, בַּבְבְיהָת בַּאֲמַהִּטְּבְנִים זֶּאָאָוּ מְבַבְּלֵנִם [עַמִירִים] לַיִּוֹם הַזְּה לְהַנָּקִם מֵאִיְבֵיהָם: (יד) לְכָל־הַעַּמֶּים וְלִהְיֹוֹת היהודיים [הַיְּהוּדָים] עתודים פּהְשָּׁגֵּן הַכְּּחָב לְהַנְּחֵן דְּתְ בְּכָּל־מְדִינָה וּמְדִינָה נִּלְדִי האה לְטְבֵּשׁ הִנִּים הֹאה בינא טָבָשׁ אָבֶר: (יג) בְּיִוֹם אֶטַׁר בְּבְלֵרְמְרִינְוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֹרֶוֹשׁ בִּשְׁלִוֹשָׁ עּגִּלִים אַטָּם מָּלְ וֹנְאַיִם וּאַלְנִם לָבְנִוּ: (יב) לְנַאֵּמִי, וְלְנִינֵי וּלְאָדָו אָעוַכָּלְיַחָיִלְ אָם וּמְוֹיִנִי ו אָמֶה בֹּכֹּלְ הִּירְ לְּהִיקָּה לְּהִקְּהַ בַּּלְּתְּירִ לְּהִקְּהַ בְּלִבְתִּירִ לְּהִקְּהַ בְּלִ בְּנֵי הְרַמְּכְיִם: (יא) אֲשֶׁר נְמַן הַמֶּּלֶךְ לַיְּהוּדֶיִם

וְעִשְׁי הַמְּלָאְכָה. אוֹתָם שֶׁהָיוּ מְמֻנִּים לַעֲשׁוֹת צֶרְכֵי

[בּגְּינִגַּים] אַמֶּרַבְּשִׁנְאָן נַּם בְּנִוֹם אַּבְבָּעָהִי הַמְּרַ עַעָּרֶת בְּנֵי־הָמֶן הָלִּוּ: (מו) וַיְּקְּהֵלֵּוּ היהודיים נגאמר המַלְּדְּ לְבֵּעְּשְׁתְּיִם כָּן נִשִּׁנְתָּוֹ בָּע בַּשְׁנְאָנִוֹ בּגִּיִם נֹאֵט הַאָּבְׁט בֹּדִגְיַבַּעָלוּ נִטְלַנִּ הַּלְיַבַּעָּהֹא: (גִּר) ינְּתְּן גַּם־מְּחָר לַיְּהּוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁישִׁן לַעֲשָׁוֹת בְּּדֶת וֹעֹאֹמְ: (גִי) וֹעַאַמֶּר אָסְעָּר אָסַ-הַּלַ-נַמֶּלֶבַ מָנָד מַב עַשְׁי עַבּי שְׁאַלְמֵב וְיִנְּתָן לָבְּ וּמָב בַּקְּשְׁתָנְב עָרִי אַגַּאַ נְאָּט אַּאָוֹנְט בּׁדְגַיַבְּטָׁן בּאָאָר טְּנִינָוָט פַּטָּבִינִּ בְּשִּישְׁן הַבִּירָה הָרְגוֹּ הַיְּהוּדִים וְאַבֶּר חֲמֶשׁ מֵאִוֹת בּמֶּלֶב: (ס) (גד) נּגַאמֶר בּמֶּלֶב לַאָּסְתָּר בּמֶּלֶבָּי ההוא בא מספר ההרוגים בשושו הביהה לפני הַנְגִינִ וּבַבְּנְיה לָא שְּלְחָוּ אֶת־יֵדֶם: (יא) בַּיִּוֹם (,) תְּאֵבְׁע בְּנֵגְ בַּמְּׁנֵן בֶּּלְבַבְּמְׁנָלֵיִא גִּעָרְ בַּיְּבִּוּלִים פֿבֹתַמִּשׁאַ נֹאַט ן אַבּיסָ, נֹאַט ן אַבוֹ, נֹאַט ן נֹזֹטֹאַ: פּוֹבָׁעֹא וֹאַע ן אַבְלָגֹא וֹאַע ן אַבגַעָּא: (מ) וֹאַע ן פּוֹבְתְּוֹצִׁטְא וֹאֵט ן צֹלַפֿוּן וֹאֵט ן אַסִפּטֹא: (טַ) וֹאָט ן הַרְגָּוּ הַיְּהוֹרִים וְאַבֶּר הֲמֵשׁ מֵאָוֹת אֶישׁ: (ז) וְאָת וֹ דְּיְגְּאָנְ בְּאָנְאָנְיִם כָּבְאַנְלָם: (ו) וּבְּאִנְאָן הַבְּיִבְּיִ פּיִהוּדִים בְּבֶל־אָיְבִיהָם מַכַּת־חָרֶב וְהָּרֶג וֹאַבְוֵוֹ בְּיִרהָאָיִשׁ מְּרְבֵּבֵלִי הּוֹלֵךְ וְגָּרְוֹלִ: (פ) (ה) וַיַּכָּוּ מֹנבׁכֹּ, בֹּבֹּינִי בַמָּבִנְ וֹהֻמֹּמֹנִ עִנְינֵנִ בַּבַּנְרַיִּמְנִינִי בּי־נְבַנְלַ פַּתַר־מְרְבָּנִי עַבִיהָה: (ד) בִּי־גָּדִוּל וֹתֹּמִׁ, נַפְּׁלָאַכְּׁנִ אָּמֵּׁרַ לַפֶּׁלָבַ עִּנְּאַאָּיִם אָת־הַיְּהוּדָיִם (צ) וֹכֹלַ מִּנִי נַשִּׁגִינִית וֹנִיצִּטַמְצַּבְׁלֵּיִם וַנַפַּטַנְתַ עאַ עַּמָד לְפְּנֵיהָם בְּיִ־נְפָּל פַּחְדָּם עַּל־כָּל־הַעַּמִים: אָטַהְוֹנְוָהְ לָהְגָטַ וֹנִ בֹּעִבֹּלֹהֵ, נֹגִּעָם וֹאִישִ (ב) נקְהַלוּ הִיְּהוּדִים בְּעֶרִיהָם בְּכֶלִ־מְדִינוֹת הַמֶּלֶדְּ וֹנְבַבְּלֵנְבַ בְּנָא אַמֶּב וֹמִלְמָנְ בַּנְבִינָנִם בַּשְּבָּאִנִים: בַּיּוֹם אֲשֶׁר שִבְּרוּ אִיֶבֵי הַיְּהוּדִים לְשְׁלָוֹט בָּהֶם עַשְׁר יוֹם בּוֹ אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר־הַמֶּלֶדְ וְדָתִוֹ לְהַעְּשְׁוֹת (א) וּבְשְׁנֵים עְּשֶׁר עְנָשׁ הוּא-חָנָשׁ אֵּנָר בִּשְׁלוֹשֶׁה

וְאָנְרָת בְּנֵי הָקֵּרִ יִתְלִּרְ עֵל הָעֵּץ. אוֹתָן שְׁנָּהָרְגִּי: הַפְּרָזִים. שְׁאֵינָם יוֹשְׁכִים בְּעָרִי חוֹמָה בָּאַרְבָּעָה עַשְׁר, הַפְּרָזִים. שְׁאִינָם יוֹשְׁכִים בְּעָרִי חוֹמָה בָּאַרְבָּעָה עַשְׁר, הַמְּקָפִין חוֹמֶה בְּמִי'וֹ בְּשִׁינְּשִׁי וְלָמְדִּרְ בַּוֹתְּינִי: הִימִּוֹת יְהוֹשְׁעַ בְּן נֵּרְן. כְּךְּ בְּרָתְיוֹ וְלָמְדִּרְ בַּוֹתְינִרִּ: הִי הָמָן בָּן הַמְּרָהַי, הָיֹא הַמְּגַלְה הַוֹּאַת בְּמִירִ שְׁבִּיְהִי: הִי הָמָן בְּן הַמְּרָהָי, חָשְׁב לְהַמְּח וְלְאַבְּיָם: הְיִבְּלָבְרְ נְלְכְּךְ נְבְּהְיִבְּי, הָאַנֶּרֶת הַּלְהַהְםּן לְוֹי הְצְלְבְּרְ וְלְכָּרְ נְכְהְתְּבְּי, הָאַנֶּרְ לְדְעָת הַּוֹרְיוֹת הַבְּאָים:

עּל־עָנְם הַפּֿוּר עַל־בֶּן עַל־כָּל־דָּבְרָרֵי הָאָגָּרֶת הַזְאָת תַּל־הָעֵיִ (כוֹ) עַל־כֵּוֹן קְרְאוֹי לַיָּמִים הָאָבֶה פּוּרִים הּלְ-בּנְּינּנְים הּלְ-בְאָאָוּ וֹטִלִּנּ אֵטָּוּ וֹאָעַ-בָּנְיוֹ אַלֶּר עִּם־הַפְּפֶּר יְשׁוּב מַחַשְּׁבְּהָי הַבְּרָבְּ ZDĐO LZXCLO: (כה) וּבְבַאָּה לְפְּנֵיְ תַּמֶּלֶךְ תַּלְ־הַיְּהַנְיִם לְאַבְּנָהַ וְהַפָּיִל פּוּר הָוּא הַגּוֹרֶל הַמָּן בֶּּן־הַמְּדְֹתָא הָאֵגָגִי צַרֵּר כָּל־הַיְּהוּדִים חָשָׁב בֹּתְּאַנְע נִאָּע אָאָרַ-כָּתָר מֶּרְבָּבֵל אָבִיהֶם: (כוּ) כִּי לְאָבְיִנְיִנִים: (כֵּץ) וְקְבָּלְ הַיְּהְוּדְיִם אָת אֲשֶׁרִ־הַחֵּלְּיִּ וְשְׁמְטִיִּה וּמִשְּׁלְוֹחַ מְּנוֹת צִּיִּשׁ לְרֵעֵּהוּ וּמַמְּנִוֹת נמֹאַבֹּג לֵוֹנִם מוֹכ בַהֹּמִוֹנִי אוַטָּם נִמֹּגְ מֹמִּשִּׁי מּאַנִיְבִיּטָּם וֹפַעֲבָׁתְּ אַתֶּרְ דָּבִּפְּבּ לַנִּם מִיּגִּינִן לְאָמִטְּיַב וְשְׁנְה: (כב) כַּיְמִים אֲשֶׁר־נְחוּ בָהָם הַיְּהוּדִים לְחָׁבֶשׁ אֲבֶׁר וְאֵת יוֹם־חַמְשָּׁה עְּשֶׁר בְּוֹ בְּכֶּל־שְׁנָה עַליקם לקוֹת עשׁים אַת וָוֹם אַרְבָּעָה עְשִׁי אַםהֹנְנְוָה פּלּנְנְלִים נְפַּנְעוֹלִים: (כא) לְלֵיִם סְפְּרִים אֶל־כָּל־הַיְהוּדִים אֲשֶׁר בָּכָל־מָדִינוֹת הַמֶּלֶךְ (כ) וּיִּכְתְּׁב מְּנְדֵּבְּי אֵטַ־הַּדְּבָרִים הָאֵּלֶה וּיִשְׁלֹח וֹנִוְם מוֹב וּמֹחֵלְוָם מֹנִוְע אָנח לְבֹהֹעוּ: (G) נוֹם אַרְבָּעָה עְּשְׁרְ לְחָׁדְשׁ אֲּדְר שִׁמְחָה וּמִשְׁהָה [פּפּׂבוֹנִם] פּיִּשְׁבִים בֹּגַּבִי הַפְּּבוֹנִעַ גַּשִּׁים צִּע מְשְׁמָה וְשְׁמְחֲה: (ים) עַּל־כֵּן הַיְּהוּדָים הפרוזים עְּשֶׁר בְּוֹ וְנִוֹחַ בַּחֲמִשְׁה עְשֶׁר בֹּוֹ וְעְשֶׁה אֹתוֹ וֻוֹם אַמֶּר־בְּשׁישִׁן נְקְהַלְּהָ בִּשְׁלְעָּהָ בְּשִׁרְבְּעָר בְּשְׁלְעָּהָר בְּשִׁרְבְּעָר נום מִשְׁמֶּה וְשִׁמְחֲה: (יח) והיהודיים [וְהַיְהוּדֵים] לְטַבְּשׁ אַנֻרְ וְנְוַטַ בְּאַרְבָּעָה עָשֶׁר בּוֹ וְעָשָׁר אָעָוֹ וּבַבּוְּה לָאִ שְׁלְחִוּ אֶת־יַבִם: (יו) בִּיוֹם־שִׁלְשָה עַשְׁר מּאָנִבּיהָם וֹטַּרְגִ בְּשְׁנְאֵיהָם חַמִּשָּׁר וְאַבְּעָּים אֵבֶּף בֹּמִנְינִי עַמְּבְנֵי נַלְעַבְין וֹהְמָּג הַּגַרַּפָּׁאָם וֹנְוָעַ לְאִ שְּׁלְחָוּ אֶת־יָנְדְם: (מוֹ) וּשְׁאֶר הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר לְטְבֶּשׁ אֲבֶׁר דְּיַבְּרָיִי בְשִׁישִׁן שְׁלָשׁ מֵאִנְת אָיִשׁ יַבְבַּנְּיִ

GLU Q

ען אַמתר –

ְלְאֵלְ מֶּלְבְּׁכִּי וְאֵלְ אֵסְעֵּר: אֵׁע כְּלְ שַׁלֵּף. שַּׁלְפִּוּ אֶלְ דָּסִי אֶלְ אֲחַאָּדִרוְאָ וְאֶלְ חַּמֶּו הַבְּלְוִים. בְּלֵבְיאֵע הַמְּלְבִּי: הַבְּלְוִים אָלְנִיהָם. צְּרִים הַאָּתִינִים לְהָהָצִּיר:

ומֵאַמר אֶסְמֵּר קַיַם וֹגוֹ'. אֶסְמֵּר בָּקִּשְׁה מֵאָת חַכְמֵּר הַדּוֹר לְקַבְעָה וְלִכְתְּב סַפֶּר זָה עָם שָׁאָר הַבְּּתוּבִים. זְהַנְיְהְיִּנְיְבְתְּבְּבַּפְּבְרֵיי:

בְבְרֵנְ, בַּפְּבְיִם בְּאֵצְנֵב וְנִבְנָלֶב בַּפְּפֶּר: (פּ) בּבֹב". פּגּמוּע וֹזַגַּלֹטִׁם: (עַב) וּמֹאֲעָּר אָסִטּר לַיַּם וֹאַסְׁעַּׁר הַמַּלְכָּּה וְכַּאָתֶּׁר קּיִּתְּ עַּלְּיִנִּ עַּלְיַנִּ עַּלְיַנִּ עַּלְיַנִּ עַּלְיַנִּ בַּאָבֶּׁע בּוֹמִנְינִים כַּאָּמֶג עַנְּם גַּלְינִים מָרְבֵּבִי הַנְּעִּנִּגְ בֹבֹנֵי הֻּלְוָם וֹאֵמֹּנֵי: (לַאֵּ) לְלֵּיָם אָּנִי־נְמִּיְ נַפְּנִים אָל־שֶׁבַעּ וְעֶשְׁרָים וּמֵאָה מְדִינְה מַלְכָוּת אָחַשְׁוּרִוֹשׁ בּשְּׁלִית: (ל) וַיִּשְׁלַח סְפְּרִים אָל־כָּל־הַיְּהוּדִים אָעַבּלְבַעַּבְּלַ לְלַנְּם אָעַ אִלְּנִנִע בַּפּוּנֵגִם בּוּאַע נְּשִׁכְּשִׁדְ אֶּסְׁשֶׁרְ עַּשְּּלְכָּבְּׁבְ בַּתְרְאֲבִינְתָּיִלְ וְמֶּבְבָּבָּלִ, עַיְּבִוּנִי, בּנְהוּדִים וְוֹכְּנָה לֹא־נְסָּוּף מִזּרְעָם: (ס) (כמ) וֹאָיר וִימֵי הפּוּרִים הָאֵּלָה לָא יִעַּבְרוּ מְתְּוֹךְ בְּבֶל־דְּוֹר נְדְוֹר מִשְׁפְּחָה וּמִשְׁפְּחָה מְדִינָה וְמְדִינָה וְשְׁנְה: (כח) וְהַיָּמִים הָאֵלָה נוְכָּרִים וְנַעֲשִׁים אַת שְׁנֵי הַנְּמִים הַאֵּלֶה כְּכְתְּנָם וְכִּוְמַנָּם בְּכָּל־שְׁנָה וֹתָּגְ כָּגְ-טַנְּגְנְנִים תְּגַיִּטְׁם וֹלָאִ זֹתְּכָוִר גְטִינִוּע תְּמִים וטכן [נטבלו] ביינונים ו עלגיהם ו ועלי ורעים וּמֹעַבְנֹאַנּ הַּגְבַּכָּבִי נְמַעַ עַיּנְּהַ אַנְנִינִים: (כו) לוּמִּנ

حلالا د

(א) נישֶׁם הַמֶּלְר אחשרש [אַםשְׁנַרִיֹשׁ ו] מַס
 נִל־מַאֶרֵץ וִאֵיֵּ הַיֵּם: (ב) וְכָל־מַעֲשֵׂה חָקְפּוֹ
 וּגְּרָיְרֹהֹ וּפְּרְשׁׁהֹ גְּדַלֵּה מֶרְדֵּכִי אַשֶׁר גִּדְלִי הַמֶּלְרַ
 הלוֹא־הַם כְּתוּבְים עַל־סַפֶּר דְּבְרֵי הַיְּמִים לְמַלְכֵּי

מָתִי וּפְּרֵס: (ג) כִּי וּ מָרְדֵּבִי הַיִּהּוּדִי מִשְׁנָה לַמֶּלָה אַחַשְׁנִרְוֹשׁ וְגָּדִילִ לַיָּהוּדִים וְרָאָיִי לָרָב אָחֲיִי דֹּתַשׁ מוֹב לְעַמֵּוֹ וְדְבֵּר שֶׁלִוֹם לְכָל־זַרְעָוֹ:

לְרֵבְ אָחָיוּ. וְלֹא לְכֶל אָחָיוּ, מְלֹמֵּד שְׁפִּרְשׁוּ מְמָּבּוּ בְּטֵל מִתּלְמִוּדוֹ: מְקְצַּת סְנְהָדְרִין, לְפִי שְׁנַּצְּשְׁה קְרוֹב לַמֵּלְכוּת וְהָיָה

משנה מגילה

GLU X

(א) מגילה נקראת באחד עשר בשנים עשר. בשלשה עשר. בארבעה עשר. בחמשה עשר. לא פחות ולא יותר. כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון. קורין בחמשה עשר. כפרים ועיירות גדולות. קורין בארבעה עשר. אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה:

(1) The Megillah is read on the eleventh, the twelfth, the thirteenth, the fourteenth, and the fifteenth [of Adar], never earlier and never later. Cities which have been walled since the days of Joshua ben Nun read on the fifteenth; villages and large towns read on the fourteenth, Except that villages move the reading up to the day of gathering.

(ב) כיצד. חל להיות יום ארבעה עשר בשני. כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום. ומוקפות חומה למחר. חל להיות בשלישי או ברביעי כפרים מקדימין ליום הכניסה. ועיירות גדולות קורין בו ביום. ומוקפות חומה למחר. חל להיות בחמישי. כפרים ועיירות גדולות קורין בו ביום. ומוקפות חומה למחר. חל להיות ערב שבת. כפרים מקדימין ליום הכניסה. ועיירות גדולות ומוקפות חומה קורין בו ביום. חל להיות בשבת. כפרים ועיירות גדולות מקדימין וקורין ליום הכניסה. ומוקפות חומה למחר. חל להיות אחר השבת כפרים מקדימין ליום הכניסה. ועיירות גדולות קורין בו ביום. ומוקפות חומה למחר:

(2) How so? If the fourteenth [of Adar] falls on Monday, the villages and large towns read on that day and the walled places on the reading up to the falls on Tuesday or on Wednesday, the villages move the reading up to the day of gathering, the large towns read on that day and the walled places on the next day. If it falls on Thursday, the villages and large towns read on that day and the walled places on the day of gathering and the large towns and walled places read on that day. If it falls on Shabbat, the villages and large towns move the reading up to the day of gathering, and the walled places read on the next day. If it falls on Sunday, the villages and large towns move the reading up to the day of gathering, the large towns read on the day of gathering, and the walled the mext day of gathering, the large towns read on that day, and the walled cities on the day following.

(ג) איזו היא עיר גדולה כל שיש בה עשרה בטלנים. פחוח מכאן הרי זה כפר. באלו אמרו מקדימין ולא מאחרין. אבל זמן עצי כהנים. וחשעה באב. הגיגה. והקהל. מאחרין ולא מקדימין. אף על פי שאמרו מקדימין ולא מאחרין. מוחרין בהספד ובחעניות ומחנות לאביונים. אמר רבי יהודה אימתי מקום שנכנסין בשני ובחמישי. אבל מקום שאין נכנסין לא בשני ולא בחמישי. אין קורין אותה אלא בזמנה:

(3) What is considered a large town? One which has in it ten idle men. One that has fewer is considered a village. In respect of these they said that they should be moved up but not postponed. But with regard to the bringing the wood for the priests, the [fast of] Tisha B'Av, the hagigah, and assembling the people they postpone [until after Shabbat] and they do not move them up. Although they said that they should be moved up but not postponed, it is permissible to mourn, to fast, and to distribute gifts to the poor [on these earlier days]. Rabbi Judah said: When is this so? In a place where people gather on Mondays and Thursdays, but in places where people do not gather on Mondays and Thursdays, but in places where people do not gather on Mondays and Thursdays, the Megillah is read only on its proper day.

(ד) קראו את המגילה באדר הראשון. ונתעברה השנה. קורין אותה באדר שני. אין בין אדר הראשון.לאדר השני. אלא קריאת המגילה ומתנות לאביונים:

(4) If they read the Megillah during the first Adar and the year was intercalated (a month was added), it is read again in the second Adar. There is no difference between the first Adar and the second Adar except the reading of the Megillah and the giving of gifts to the poor.

(ה) אין בין יום טוב לשבח. אלא אוכל נפש בלבד. אין בין שבח ליום הכפורים. אלא שזה זדונו בידי אדם. וזה זדונו בכרח:

(5) There is no difference between Shabbat and Yom Tov except the preparation of food. There is no difference between Shabbat and Yom Haklippurim except that the deliberate violation of the one is punished by a human court and the deliberate violation of the other by karet.

(ו) אין בין המודר הנאה מחבירו למודר ממנו מאכל. אלא דריסת הרגל. וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש. אין בין נדרים לנדבות. אלא שהנדרים חייב באחריותן. ונדבות. אינו חייב באחריותן:

(6) There is no difference between one who is prohibited by vow from benefiting from his fellow and one who is prohibited by vow from [benefiting from] his food, except in the matter of setting foot [on his property] and of vessels which are not used for [preparing] food. There is no difference between vowed offerings and freewill-offerings except that he is responsible for vowed offering but not responsible for freewill-offerings.

אין בין זב הרואה שתי ראיות. לרואה שלש. אלא קרבן. אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט.
 אלא פריעה ופרימה. אין בין טהור מתוך הסגר. לטהור מתוך החלט. אלא חגלחת וצפרים:

(7) There is no difference between a zav who sees [genital discharge] twice and one who sees three, except the sacrifice. There is no difference between a metzora who is under observation and tearing the clothes. There is no difference between a metzora who has been declared clean after being under observation and one who has been declared clean after having been a definite metzorah except shaving and [sacrificing] the birds.

(ח) אין בין ספרים לחפילין ומזוזות. אלא שהספרים נכתבין בכל לשון. ותפילין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית. רבן שמעון בן גמליאל אומר. אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית:

(8) There is no difference between scrolls [of the Tanakh] and tefillin and mezuzahs except that scrolls may be written in any language whereas tefillin and mezuzahs may be written only in Assyrian. Rabban Shimon ben Gamaliel says that scrolls [of the Tanakh] were permitted [by the sages] to be written only in Greek.

(ט) אין בין כהן משוח בשמן המשחה. למרובה בגדים. אלא פר הבא על כל המצוח. אין בין כהן משמש לכהן שעבר. אלא פר יום הכפורים ועשירית האיפה:

(9) There is no difference between a priest anointed with the oil of anoint-ment and one who [only] wears the additional garments except for the bull which is offered for the [unwitting transgression of] any of the commandments. There is no difference between a serving [high] priest and one whose time has passed except the bull of Yom Hakippurim and the tenth of the ephah.

(י) אין בין במה גדולה לבמה קטנה. אלא פסחים. זה הכלל כל שהוא נידר ונידב. קרב בבמה. וכל שאינו לא נידר ולא נידב. אינו קרב בבמה:

(10) There is no difference between a great altar and a small altar except for the pesach offering. This is the general principle: any animal which a [small] altar, any animal which is not the object of a vow or a freewill-offering may not be brought on a [small] altar.

(יא) אין בין שילה לירושלם. אלא שבשילה אוכלים קדשים קלים. ומעשר שני. בכל הרואה. ובירושלים לפנים מן החומה. וכאן וכאן קדשי קדשים נאכלים לפנים מן הקלעים. קדושת שילה יש אחריה היתר. וקדושת ירושלים אין אחריה היתר:

(11) There is no difference between Shiloh and Jerusalem except that in Shiloh sacrifices of lesser sanctity and second tithe could be eaten anywhere within sight [of the town], whereas in Jerusalem [they had to be eaten] within the walls. In both places the most holy sacrifices were eaten within the curtains. After the sanctification of Shiloh there is permission [for altars], but after the sanctification of Jerusalem there is no such permission.

ברטנורא על משנה מגילה

משמע בירושלמי דסעודת פורים שחל להיות בשבת מאחרין ולא מקדימין. ולכ"ע אין עושים אותה דאמרי דעבדי לה ביום י"ד שבו קורין את המגילה, ואית דאמרי דמאחרין אותה לאחר השבת. והכי שהוא יום טיי, ומפטירים פקדתי, ושואלין ודורשין בהלכות פורים כל אותה שבת. וסעודת פורים אית ואע"פ שבני הכרכים קורין המגילה בי"ד כשחל מ"ו להיות בשבת, מ"מ אין קורין ויבא עמלק אלא בשבת בידו ויעבירנה ד' אמות ברשות הרבים, ואם יאחרנה עד אחד בשבת הוה ליה י"ו, ואמר קרא ולא יעבור. חל להיות. י"ד. בע"ש. עיירות ומוקפין קורין בו ביום, שאין קריאת מגילה בשבת, גזירה שמא יטלנה מגילה נקראת באחד עשר בשנים עשר. פעמים בזה ופעמים בזה כדמפרש ואזיל:

עשרה בטלנין. של בית הכנסת, שבטלים ממלאכתן ונוונים משל צבור כדי להיות מצויין תמיד בשעת בשבת:

אין בין אדר ראשון לאדר שני וכוי הכי קאמר אין בין ארבעה עשר וחמשה עשר של אדר ראשון לארבעה התפילה בבהכ"נ:

אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד. מתניתין ב"ש היא [ביצה יב.] דאמרי אין מוציאין את הקטן wrq: עשר וחמשה עשר של אדר שני, אלא מקרא מגילה ומחנות לאביונים, הא לענין הספד וחענית זה וזה

אין בין המודר הנאה. אין מודר הנאה חמור ממודר מאכל אלא דריסת הרגל, שמודר הנאה אסור לו ביו"ט, אבל לא בשבת: אחרינא שאטורים בשבת ומותרים ביו"ט אנ"פ שאינם צורך אוכל נפש, כגון משילין פירות דרך ארובה בית הלל דאמרי מתוך שהותרה הוצאה לצורך אכילה הותרה נמי שלא לצורך אכילה. ואיכא נמי מילי ולא את הלולב ולא את הס"ת לרשות הרבים כיון שאין בהם צורך אוכל נפש. ואין כן הלכה אלא כדברי

שתי ראיות. בין ביום אי בין בשני ימים רצופים. וכן ג' ראיות בין ביום אי בין בג' ימים רצופים, או בי ליכנס בתוך שלו ומודר מאכל מותר:

למרובה בבגדים. כהנים ששמשו בבית שני, ואף בבית ראשון מן יאשיהו ואילך שנגנזה צלוחית של נכתבין בכל לשון. בכתב של כל אומה ובלשון של כל אומה: ביום אי ואי למחר:

אין בין במה גדולה. בשעת היתר הבמות מיירי. במה גדולה היא במת צבור שהיתה בנוב וגבעון: שמן המשחה בימיו, ולא היו כהנים גדולים אלא בלבישת הבגדים בלבד:

בכל הרואה. בכל מקום שיכול לראות משם את שילה:

GLY T

(א) הקורא את המגילה למפרע לא יצא. קראה על פה. קראה תרגום. בכל לשון. לא יצא. אבל קורין אותה ללועזות בלעז. והלועז ששמע אשורית יצא:

(1) If one reads the Megillah out of order, he has not fulfilled his obligation. If he reads it by heart, if he reads it in a translation [targum], or in any other language, he has not fulfilled his obligation. But they may read it to those who do not understand Hebrew in a language other than Hebrew. One who doesn't understand Hebrew who heard it in Assyrian [Hebrew], has fulfilled his obligation.

(ב) קראה סירוגין ומתנמנם יצא. היה כוחבה. דורשה ומגיהה. אם כיון לבו יצא. ואם לאו לא יצא. היתה כתובה בסם. ובסיקרא. ובקומוס ובקוקותום. על הנייר. ועל הדפתרא. לא יצא. עד שתהא כתובה אשורית על הספר ובדיו:

(2) If one reads it with breaks, or naps [in between readings], he has fulfilled his obligation. If he was copying it, explaining it or correcting [a scroll of Esther], if he directed his heart, he has fulfilled his obligation, but if not, he has not fulfilled his obligation. If it was written with arsenic, with red chalk, with gum or with sulfate of copper, or on paper or on scratch paper, he has not fulfilled his obligation, unless it is written in Assyrian on parchment and in ink.

(ג) בן עיר שהלך לכרך. ובן כרך שהלך לעיר. אם עתיד לחזור למקומו. קורא כמקומו. ואם לאו קורא עמהן. ומהיכן קורא אדם את המגילה ויוצא בה ידי חובתו. רבי מאיר אומר כולה. רבי יהודה אומר מאיש יהודי. רבי יוסי אומר מאחר הדברים האלה:

(3) A resident of a town who has gone to a walled city or a resident of a walled city who has gone to a town, if he is to return to his own place he reads according to the rule of his own place, and if not reads with them. From where does a man read the Megillah and thereby fulfill his obligation? Rabbi Meir says: all of it. Rabbi Judah says: from "There was a Jew" (Esther 2:5). Rabbi Yose says: from "After these

(1:£) "sgnidt

(ד) הכל כשרין לקרות את המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן. רבי יהודה מכשיר בקטן. אין קורין את המגילה. ולא מלין. ולא טובלין. ולא מזין. וכן שומרת יום כנגד יום לא תטבול עד שתנץ החמה וכולן שעשו משעלה עמוד השחר. כשר:

(4) All are qualified to read the Megillah except a deaf person, an idiot and a minor. Rabbi Judah qualifies a minor. They do not read the Megillah, nor circumcise, nor go to the mikveh, nor sprinkling [purificatory waters], and similarly a woman keeping day for day should not take a ritual bath until the sun has risen. But if any of these things is done after dawn, it is valid.

(ה) כל היום כשר לקריאת המגילה. ולקריאת ההלל. ולתקיעת שופר. ולנטילת לולב. ולתפלת המוספין. ולמוספין. ולוידוי הפרים. ולוידוי המעשר. ולוידוי יום הכפורים. לסמיכה. לשחיטה. לתנופה. להגשה. לקמיצה. ולהקטרה. למליקה. ולקבלה. ולהזייה. ולהשקיית סוטה. ולעריפת העגלה. ולטהרת המצורע.

(5) The whole day is a valid time forreading the Megillah; reciting Hallel; for the blowing of the shofar; for taking up the lulay; for the Musaf prayer; for Musaf sacrifices; for confession over the oxen; for laying on of hands; for slaughtering confession of sins on Yom Hakippurim; for laying on of hands; for slaughtering lithe sacrifices]; for waving [them]; for bringing near [the vessel with the minhahoffering to the altar]; for taking a handful; for placing it on the fire; for pinching off [the head of a bird-offering]; for receiving the blood [in a vessel]; for pinching the blood on the altar]; for making the sotah drink [the bitter waters]; for breaking the neck of the heifer; and for purifying the metzora.

- (ו) כל הלילה כשר לקצירת העומר. ולהקטר הלבים ואיברים. זה הכלל. דבר שמצותו ביום. כשר כל היום. דבר שמצותו בלילה. כשר כל הלילה:
- (6) The whole night is valid for reaping the Omer and for burning fat and limbs [on the altar]. This is the general principle: any matter whose commandment is during the day, is valid all day and any matter whose commandment is at night is valid all as a significant of the day.

ברטנורא על משנה מגילה

למפרע לא: הימים א"א למפרע, דא"א שיהא חמשה עשר קודם ארבעה עשר, אך זכירה שהיא קריאת המגילה, הקורא את המגלה למפרע לא יצא. דכתיב (אסתר ט׳:כ״ה) והימים האלה נזכרים ונעשים, מה עשיית

סירוגין. שקרא מעט ושהא, וחזר וקרא מעט ושהא, אפילו שהא יותר מכדי לגמור את כולה, יצא:

בן עיר. שזמנו בי"ד:

הכל כשרים לקרות את המגילה. הכל לאתויי נשים:

על המובח כל הלילה: ולהקטר חלבים ואברים. מותרי תמיד של בין הערבים, דכתיב בהו (ויקרא וי:בי) היא העולה על מוקדה ולוידוי הפרים. פר כהן משיח, ופר העלם דבר של צבור, שמתודים עליהם חמאם שהביאום עליו:

GLY X

(א) בני העיר שמכרו רחובה של עיר לוקחין בדמיו בית הכנסת. בית הכנסת לוקחין תיבה. תיבה ליקחין מטפחות. מטפחות לוקחין ספרים. ספרים לוקחים תורה. אבל אם מכרו תורה לא יקחו ספרים. ספרים לא יקחו מטפחות. מטפחות לא יקחו תיבה. תיבה לא יקחו בית הכנסת. בית הכנסת לא יקחו את הרחוב. וכן במותריהן. אין מוכרין את של רבים ליחיד. מפני שמורידין אותו מקדושתו. דברי רבי יהודה. אמרו לו אם כן אף לא מעיר גדולה לעיר קטנה:

(1) Townspeople who sold the town square, they may buy with the proceeds a synagogue. [If they sold] a synagogue, they may buy with the proceeds an ark. [If they sold] an ark they may buy covers [for scrolls]. [If they sold] covers, they may buy a Torah they may not buy with the proceeds scrolls [of the Tanakh]. If [they sold] scrolls they may not buy with the proceeds scrolls [of the Tanakh]. If [they sold] as synagogue. If [they sold] as aynagogue they may not buy a town square. If [they sold] a synagogue they may not buy a town square. The same applies to any money left over. They may not buy a synagogue they may not buy a town square. The same applies to any money left over. They may not sell [something] belonging to a community because this lowers its sanctity, the words of Rabbi Yehuda. They said to him: if so, it should not be allowed to sell from a larger town to a smaller one.

(ב) אין מוכרין בית הכנסת אלא על תנאי. שאם ירצו יחזירוהו. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים מוכרים אותו ממכר עולם. חוץ מארבעה דברים למרחץ. ולבורסקי. ולטבילה. ולבית המים. רבי יהודה אומר מוכרין אותו לשם חצר והלוקח מה שירצה יעשה:

(2) They may not sell a synagogue except with the stipulation that it may be bought back whenever they want, the words of Rabbi Meir. But the sages say: they may sell it in perpetuity, except for four purposes for it to become one of four things: a bathhouse, a tannery, a ritual bath, or a urinal. Rabbi Judah says: they may sell it to be a courtyard, and the purchaser may do what he likes with it.

(ג) ועוד אמר רבי יהודה בית הכנסת שחרב אין מספידין בתוכו. ואין מפשילין בתוכו חבלים. ואין פורשין לתוכו מצודות. ואין שומחין על גגו פירות. ואין עושין אותו קפנדריא שנאמר (ויקרא כו, לא) והשימותי את מקדשיכם. קדושתן אף כשהן שוממין. על גו נשבים לא יתלוש. מפני עגמת נפש:

(3) Rabbi Judah said further: a synagogue that has fallen into ruins, they may not eulogize in it, nor twist ropes, nor to spread nets [to trap animals], nor to lay out produce on its roof [to dry], nor to use it as a short cut, as it says, "And I will desolate your holy places" (Leviticus 26:3 their holiness remains even when they are desolate. If grass comes up in it, it should not be plucked, [in order to elicit] melancholy.

(ד) ראש חדש אדר שחל להיות בשבת. קורין בפרשת שקלים. חל להיות בתוך השבת. מקדימין לשעבר. ומפסיקין לשבת אחרת. בשניה זכור. בשלישית פרה אדומה. ברביעית החדש הזה לכם. בחמישית חוזרין לכסדרן. לכל מפסיקין. בראשי חדשים. בחנוכה. ובפורים. בתעניות ובמעמדות. וביום הכפורים:

(4) If Rosh Hodesh Adar falls on Shabbat the portion of shekalim is read [on that day]. If it falls in the middle of the week, it is read on the Shabbat before, and on the next Shabbat there is a break. On the second [of the special Shabbatot] they read "Zakhor;" On the third the portion of the red heifer; On the fourth "This month shall be for you;" On the fifth the regular order is resumed. They interrupt [the regular order] for anything: for Rosh Hodesh, for Hanukkah, for Purim, for fasts, for Ma'amadot, and for Yom Hakippurim.

(ה) בפסח קורין בפרשת מועדות של תורת כהנים. בעצרת שבעה שבועות. בראש השנה. בחדש השביעי באחד לחדש. ביום הכפורים אחרי מות. ביום טוב הראשון של חג. קורין בפרשת מועדות שבחורת כהנים. ובשאר כל ימות החג. בקרבנות החג:

(5) On Pesah we read from the portion of the festivals in Leviticus (Torat Kohanim) (Leviticus 23:4). On Shavuot, "Seven weeks" (Deuteronomy 16:9). On Rosh Hashanah "On the seventh day on the first of the month" (Leviticus 23:2. On Yom Hakippurim, "After the death" (Leviticus. On the first day of the Festival [of Sukkot] they read from the portion of the festivals in Leviticus, and on the other days of the Festival [of Sukkot] the [sections] on the offerings of the Festival.

(ו) בחנוכה בנשיאים. בפורים ויבא עמלק. בראשי חדשים. ובראשי חדשיכם. במעמדות. במעשה בראשית. בחעניות. ברכות וקללות. אין מפסיקין בקללות. אלא אחד קורא את כולן. בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין כסדרן. ואין עולין להם מן החשבון. שנאמר (ויקרא כג, מד) וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל. מצותן שיהו קורין כל אחד ואחד בזמנו:

(6) On Hanukkah they read the section of the princes (Numbers. On Purim, "And Amalek came" (Exodus 17:8). On Rosh Hodesh, "And on the first of your months" (Numbers 28:11). On Maamadot, the account of the creation (Genesis 1:1-2:3). On fast days, the blessings and curses, but rather one reads them all. On Monday and interrupt while reading the curses, but rather one reads them all. On Monday and Thursday and on Shabbat at minhah they read according to the regular order and this does not count as part of the reading [for the succeeding Shabbat]. As it says, "And Moshe declared to the children of Israel the appointed seasons of the Lord" (Leviticus 23:44) it is their mitzvah that each should be read in its appropriate time.

ברטנורא על משנה מגילה

בני העיר. רחובה של עיר. יש בה קדושה, שמתפללין בה בתעניות. וחכמים פליגי על סתם מתניתין ואמרי רחובה של עיר אין בה משום קדושה, הואיל ואין מתפללין בה אלא באקראי בעלמא. והלכה

בחכמים: אלא על תנאי. ואפילו משל רבים לרבים אסור למכור מכירה חלוטה, דדרך בזיון הוא, כלומר אינו

בעינינו כלום. ואין הלכה כר"מ: ואין מפשילין. גודלים ופותלים. וה"ה לכל שאר מלאכות, אלא שהפשלת חבלים צריך מקום רחב ידים,

ויהי אחרי מות משה. ושבת שחל להיות בחולו של מועד, בין בפסח בין בסוכות, קורין ראה אתה אומר ביו"ט אחרון של חג, כל הבכור, ומפטירין ויהי ככלות שלמה. ולמחר קורין וזאת הברכה, ומפטירין הרביעי, ישראל קורא וביום החמישי, והרביעי חוזר וקורא וביום השלישי וביום הרביעי. וכן כולם. והרביעי הוזר וקורא וביום השני וביום השלישי. וביום הד' כהן קורא וביום השלישי, לוי קורא וביום יום ראשון של חוה"מ, כהן קורא וביום השני, לוי קורא וביום השלישי, ישראל קורא וביום הרביעי, בא לה'. וביו"ט שני ויקהלו אל המלך. ושאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג, כיצד, יום ג' שהוא ומפטירין ביונה. בשני ימים טובים של הג קורין שור או כשב או עז ומפטירין ביו"ט ראשון הנה יום לי אפרים. ביוה"כ שחרית קורין באחרי מות, ומפטירין כה אמר רם ונשא. במנחה קורין בעריות, דבר"ה נפקדה שרה, ומפטירין בחנה שגם היא נפקדה בר"ה. ביו"ט שני בעקידה, ומפטירין הבן יקיר של יחזקאל. ביו"ט שני של גליות קורין כל הבכור, ומפטירין בחבקוק. בראש השנה וה' פקד את שרה, הבכור, ומפטירין עוד היום בנוב לעמוד. בעצרח, ביו"ט ראשון, בחודש השלישי, ומפטירין במרכבה הפסח במועדו. בשביעי שירת הים, ומפטירין וידבר דוד. בחי שהוא יו"ט אחרון של גליות קורין כל בשלישי קדש לי כל בכוד. ברביעי אם כסף תלוה. בחמישי פסל לך. בששי ויעשו בני ישראל את ביום ראשון משכו וקחו לכם, ומפטירין בפסח גלגל. בשני שור או כשב, ומפטירין בפסח יאשיהו. בפרשת מועדות שבתורת כהנים. שור או כשב או עז. וביומא קמא מיירי. והאידנא נהוג עלמא שקורין קורין פרשת שקלים. כי תשא, להודיע שיביאו שקליהם באדר, כדי שיקריבו בא' בניסן מתרומה חדשה: ובהכ"נ בית גדול הוא וראוי לכך והוי אורחיה:

להיות בפסח, ומלחמות גוג ומגוג בסוכות: במעמדות במעשה בראשית. שבשביל הקרבנות נתקיימו שמים וארץ. וסדר קריאתן מפורש במסכת

אלי. ומפטירין, בפסה, העצמות היבשות. ובסוכות ביום בא גוג. שמסורת בידינו דתחיית המתים עתידה

תענית בפרק אחרון:

GLU 1

(א) הקורא את המגילה. עומד. ויושב. קראה אחד. קראה שנים יצאו. מקום שנהגו לברך יברך. ושלא לברך לא יברך. בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין שלשה. אין פוחתין ואין מוסיפין עליהן. ואין מפטירין בוביא. הפותח והחותם בתורה. מברך לפניה. ולאחריה:

(1) He who reads the Megillah may either stand or sit. Whether one read it or two read it [together] they [those listening] have fulfilled their obligation. In places where it is the custom to say a blessing, they say the blessing, and where it is not the custom they do not say the blessing. On Mondays and Thursdays and on Shabbat at minhah, three read from the torah, they do not add [to this number] nor decrease [from it], nor do they conclude with [a haftarah] from the Prophets. The one who begins the Torah reading and the one who concludes the Torah reading blesses before it and after it.

(ב) בראשי החדשים. ובחולו של מועד. קורין ארבעה. אין פוחתין מהן. ואין מוסיפין עליהן. ואין מפטירין בוביא. הפותח והחותם בתורה מברך. לפניה. ולאחריה. זה הכלל. כל שיש בו מוסף ואינו יום טוב. קורין ארבעה. ביום טוב חמשה. ביום הכפורים ששה. בשבת שבעה. אין פוחתין מהן. אבל מוסיפין עליהן. ומפטירין בוביא. הפותח והחותם בתורה. מברך לפניה ולאחריה:

(2) On Rosh Hodesh and on the intermediate days of festivals four read. They do not add [to this number] nor decrease [from it], nor do they conclude with [a haftarah] from the Prophets. The one who begins the Torah reading and the one who concludes the Torah reading blesses before it and after it. This is the general rule: on any day which has a musaf and is not a festival four read. On a festival five. On Yom Hakippurim six. On Shabbat seven; they may not decrease [from this number] but they may add [to it], and they conclude with [a haftarah] from the Prophets. The one who begins the Torah reading and the one who concludes the Torah reading blesses before it and after it.

(ג) אין פורסין את שמע. ואין עוברין לפני התיבה. ואין נושאין את כפיהם. ואין קורין בתורה. ואין מפטירין בנביא. ואין עושין מעמד ומושב. ואין אומרים ברכת אבלים ותנחומי אבלים. וברכת חתנים. ואין מזמנין בשם. פחות מעשרה. ובקרקעות תשעה וכהן ואדם כיוצא בהן:

(3) They do not recite the Shema responsively, And they do not pass before the ark; And the [the priests] do not lift up their hands; And they do not read the Torah [publicly]; And they do not conclude with a haftarah from the prophets; And they do not make stops [at funeral] processions; And they do not say the blessing for mourners, or the comfort of mourners, or the blessing of bridegrooms; And they do not mention God's name in the invitation [to say Birkat Hamazon]; Except in the presence of ten. [For redeeming sanctified] land nine and a priest [are sufficient], and similarly with human beings.

(ד) הקורא בחורה לא יפחות משלשה פסוקים. לא יקרא למחורגמן יותר מפסוק אחד. ובנביא שלשה. היו שלשחן שלש פרשיות. קורין אחד אחד. מדלגין בנביא. ואין מדלגין בחורה. ועד כמה הוא מדלג. עד כדי שלא יפסוק המחורגמן:

(4) One who reads the Torah [in public] may not read less than three verses. And he should not read to the translator more than one verse [at a time], but [if reading from the book of a] prophet [he may read to him] three at a time. If the three verses constitute three separate paragraphs, he must read them [to the translator] one by one. They may skip [from place to place] in a prophet but not in the Torah. How far may he skip [in the prophet]? [Only] so far that the translator will not have stopped [before he finds his place].

(ה) המפטיר בנביא הוא פורס על שמע. והוא עובר לפני החיבה. והוא נושא את כפיו. ואם היה קטן. אביו או רבו עוברין על ידו:

(5) The one who concludes with the haftarah also leads the responsive reading of the Shema and he passes before the ark and he lifts up his hands. If he is a child, his father or his teacher passes before the ark in his place.

(ו) קטן קורא בחורה ומחרגם. אבל אינו פורס על שמע. ואינו עובר לפני החיבה. ואינו נושא את כפיו. פוחח פורס את שמע ומחרגם. אבל אינו קורא בחורה. ואינו עובר לפני החיבה. ואינו נושא את כפיו. סומא פורס את שמע ומחרגם. רבי יהודה אומר כל שלא ראה מאורות מימיו. אינו פורס על שמע:

(6) A child may read in the Torah and translate, but he may not pass before the ark or lift up his hands. A person in rags may lead the responsive reading of the Shema and translate, but he may not read in the Torah, pass before the ark, or lift up his hands. A blind man may lead the responsive reading of the Shema and translate. Rabbi Judah says: one who has never seen the light from his birth may not lead the responsive reading of the Shema.

(ז) כהן שיש בידיו מומין. לא ישא את כפיו. רבי יהודה אומר אף מי שהיו ידיו צבועות אסטיס. ופואה. לא ישא את כפיו. מפני שהעם מסתכלין בו:

(7) A priest whose hands are deformed should not lift up his hands [to say the priestly blessing]. Rabbi Judah says: also one whose hands are colored with woad or madder should not lift up his hands, because [this makes] the congregation look at him.

(ח) האומר איני עובר לפני החיבה בצבועין אף בלבנים לא יעבור. בסנדל איני עובר. אף יחף לא יעבור. העושה תפלחו עגולה. סכנה ואין בה מצוה. נחנה על מצחו. או על פס ידו. הרי זו דרך המינות. ציפן זהב ונחנה על בית אונקלי שלו. הרי זו דרך החיצונים:

(8) If one says, "I will not pass before the ark in colored clothes," even in white clothes he may not pass before it. [If one says], "I will not pass before it in shoes," even barefoot he may not pass before it. One who makes his tefillin [for the head] round, it is dangerous and has no religious value. If he put them on his forehead or on the palm of his hand, behold this is the way of heresy. If he overlaid them with gold or put [the one for the hand] on his sleeve, behold this is the manner of the outsiders.

(ט) האומר יברכוך טובים. הרי זו דרך המינות. על קן צפור יגיעו רחמיך ועל טוב יזכר שמך. מודים.מודים. משתקין אותו. המכנה בעריות. משתקין אותו. האומר מזרעך לא תתן להעביר למולך (ויקרא ית, כא). ומזרעך לא תתן לאעברא בארמיותא. משתקין אותו בנזיפה:

(9) If one says "May the good bless you," this is the way of heresy. [If one says], "May Your mercy reach the nest of a bird," "May Your name be mentioned for the good," "We give thanks, we give thanks," they silence him. One who uses euphemisms in the portion dealing with forbidden marriages, he is silenced. If he says, [instead of] "And you shall not give any of your seed to be passed to Moloch," (Leviticus 18:21) "You shall not give [your seed] to pass to a Gentile woman," he

silenced with a rebuke.

(י) מעשה ראובן נקרא ולא מיתרגם. מעשה תמר נקרא ומיתרגם. מעשה עגל הראשון נקרא ומיתרגם. והשני נקרא ולא מיתרגם. ברכת כהנים. מעשה דוד ואמנון. לא נקראין ולא מיתרגמין. אין מפטירין במרכבה. ורבי יהודה מתיר. רבי אליעזר אומר. אין מפטירין בהודע את ירושלים:

(10) The incident of Reuven is read but not translated. The story of Tamar is read and translated. The first part of the incident of the golden calf is both read and translated, but the second is read but not translated. The blessing of the priests, the stories of David and Amnon are not read or translated. They do not conclude with the portion of the chariot as a haftarah. But Rabbi Judah permits this. R. Eliezar says: they do not conclude with "Proclaim Jerusalem's [abominations]" (Ezekiel as a haftarah.

ברטנורא על משנה מגילה

הקורא את המגילה עומר ויושב. רצה עומר רצה יושב: ואין מוסיפין עליהן. דבראשי חדשים ובחולו של מועד נמי איכא בטול מלאכה, דמלאכת דבר האבד

מותרת: אין פורסין על שמע. עשרה שבאו לבית הכנסת אחר שקראו צבור את שמע, עומד אחד ואומר קדיש וברכו וברכה ראשונה שלפני קריאת שמע. פורסין, לשון פרוסה, כלומר חצי דבר, משתי ברכות שלפני

ל"ש אומר ברכה אחת:

ולא יקרא למתורגמן יותר מפסוק אחד. שלא יטעה המתורגמן שמתרגם על פה:

המפטיר בגביא. מי שרגיל להפטיר בגביא, תקנו הכמים שיהא הוא פורס על שמע ברבים:

קטן קורא בתורה. ויש מן הגאונים שאמרו דוקא משלישי ואילך:

כהן שיש בידו מומין. וכן בפניו או ברגליו:

אף בלבנים לא יעבור. חיישינן שמא מינות נזרקה בו, דעובדי ע"ז מקפידין בכך:

יברכוך טובים הרי זו דרך מינות. שצריכין ישראל לצרף עמהם פושעי ישראל באגודת תעניותיהם.

שהרי חלבנה ריחה רע ומנאה הכתוב עם סממני הקטורת: מעשה אמנון ותמר נקרא ומיתרגם. ולא חיישינן ליקריה דדוד. והוא, דלא כתיב אמנון בן דוד, כדבעינן למימר לקמן:

בן יהוידע על מגילה

פרק ב הקורא למפרע

א): "הָבּרּ לְהִי בְּנֵי אֵלִים". נראה לי בס"ד מה א): "הָבּרּ לְהִי בְּנֵי אֵלִים". נראה לי בס"ד מה שנקראים האבות בְּנַי אַלִים על פּי מה שכת ב דשלשה שמות אַ־ל אַ־ל אַ־ל שהם גימטריא מָגַן [18×8=89] נרמזים בג' פעמים 'אֱלֹקִי שיש בחפילת העמידה כמו שאומרים 'אֱלֹקִי אַבְּהָהַם מַלמִי יִצְחָק וַאלֹקֵי יַעְקב' יעוין שם. נמצא ג' פעמים אַ־ל שיש בג' פעמים אֱלֹקֵי האמורים על שם האבות הם רומזים לבחינת שלשה שמות אַ־ל בפני עצמו ולכן נקראים האבות בְּנֵי אַלִים על שלשה שמות אַ־ל הנוכרים על שמם בתפילת העמידה.

או יובן בס"ד כי האבות הם רגלי הכסא ויאַלִים,
גימטריא פָסֵא [18] ולכן נקראים בְּנֵי אֵלִים
כלומר בְּנִי הַכְּסֵא. וּמָה דָאוּ לוֹמֵר בְּרָבַת יַהַשְׁנִים,
בְּתְּשִׁינִית! אָמֶר דְבִי אַלְבְּסַנְדְרִי: בְּנָגָּד מִבְּקִינֵי בְּתְּשִׁינִית! אָמֶר דְבִּי אַלְבְּסַנְדְרִי: בְּנָגָּד מִבְּקִינֵי בְּתְשִׁי. הִקְשֵׁה מהרש"א ז"ל כיון דפירש רש"י ז"ל דכל הפרשה נאמרה על מפקיעי שערים,

ונראה לי בס"ד משום דבהאי קרא רומו העונש שיעשה לו שלא ינכל להפקיע עוד מכאן ולהבא. והא דאותיות העומדים בראש וסוף החיבה נקראים זרועות, וכאן אמר יוְרוֹע יָשְׁע ימשמע חד והוא אות עי"ן שבסוף שמו של יָשְׁע דאם מסיר אותו ישאר יָדִשׁי ורמו בזה שיעני אותו וישאר יָשׁי ואז לא יוכל לקבץ החבואה חחת ידו כדי ליקר השער. וזהו יְשִׁבֹר וְרוֹע יַשְׁעַ וְשִׁעִּי הוֹא אות ליקר השער. וזהו יְשִׁבׁר וְרֹע יַשְׁעַ וְשִׁעַ שהוא ליקר השער. וזהו יְשִׁבּר וְרִע יַבְינִ רְשְׁרַ בְּשַׁע שהוא ליקר השער. וזהו יִשְׁבֹר וְרִע וְשַׁעַ בְּשַׁבּוּ עי כדי שיהיה רש ועני, וקראו בשם יָשְׁעַ שהוא של זנות וכיוצא אלא היא בענין יוקר השער של הדגן.

ताः सा

שְׁבְּחִים וְחָוֹר וְסְדְרָם. אין הכונה ששכחו סדר מברכות, דוה לא יחכן, דאפילו המון העם מתפללים כל שמונה עשרה ואיך ישכחום? אך הכונה ששכח הטעמים של הסדר, למה זו ראשונה הענה שעיה וזו שניה וזו שלישיח וכיוצא וכמו שסידרם הש"ס כאן בטעמייהו וגם שכחו טעמי הסדר שיש הם על פי הסוד. (תהלים קו, ב) לְמִי נְצֶּה בהם על פי הסוד. (תהלים קו, ב) לְמִי נְצֶּה הִשִּיכוֹל לָהַשְׁמִיעַ כָּל הַמִּיל בְּבִּירוֹת הי? לְמִי שִׁיכִּבוֹל לָהַשְׁמִיעַ כָּל הַנִּילִים להשמיע כל תהלחו, ואיך תיקנו כל זה?

רבי היים ויטאל] ז"ל בביאור (משנה אבות ו, ימים מים, מפורש בדברי מהרח"ו [מורנו הרב אותה **בְּתְּרֵין** וסוד הנזכר שמנע מהם הכפל של בעוך סָלַע ראוי לעשות בה **מִשְּׁהּוּקָא** , אם יאמרו שאמר יש **מַלְה בְּסֶלַע** שהיא תיבת מַיִם המונחת יאמרו בו ב' פעמים מים צרוך להשתיקם, וזהו ימים מים׳ (הגיגה יד:) , נמצא יש מקום שאם לפרדס כשתגיעו לאבני שיש טהור, אל תאמרו "ן, וידוע מה שאמר רבי עקיבא לחכמים שנכנסו יֶסְלַעִּי במילוֹאִם ישׁ יְמַיִםי כזה: סמּ "ך למּ "ד ע**י** מְשְׁמִיקְא בַּתְּבֵין. נראה לי בס"ד בתוך אותיות מדה כנגד מדה נעקר מן העולם. מְּקָה בְּסֶּלַע, שחושב שמחזק העולם שנברא בעבור השיר לכך העולם עיין שם, ועל כן שזה שהוא מרבה בשבח עקיבא, בעבור השיר שמקלסין להקב"ה נברא מְן הַעּוֹלְם. נראה לי בס"ד דאיתא באותיות דרבי בְּשְׁבְחֵוּ שֶׁלְ תַּקְּדֵוֹשׁ בְּרוּךְ הוֹא יותֶר מִדַּאי, נְעֶּקֶר לזה אומרים סיימתנהו לשבחי דמרך. **הַמְּסַפֶּר** שמתכוין לקבץ שבחים הרבה מן הכלל ומן הפרט של המלך! וכן הענין כאן, והמניעה היא למי ברי זה גורע, דבאמת אין מספר לחדרים ולעליות וכך עליות בסתם שאינו מתכוין על ארמון פרטי מי שבא לומר יש למלך כך וכך חדרים בסתם וכך בכל הארמונים אלא רק מדבר בארמון פרטי, אבל גורע דאינו סופר כל החדרים ועליות שיש למלך הארמונים כך וכך חדרים וכך וכך עליות אין זה מספר ובא אחד וסיפר שיש בארמון אחד מן שיש לו כמה אלפים ורבבות ארמונים עד אין ושבח ספירה פרטית כנגדה והרי זה דומה למלך דברים כנגד ספירות העליונים שיש לכל ברכה ונראה לי בס"ד דאנשי כנסת הגדולה תיקנו

א) יכֶל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרֶה לִשְׁמָּהִי יעוין שם.

שטר הוב או מחנה שכחוב בו חנו סלע לפלוני או הייב אני סלע לפלוני, ורוצה בעל השטר לזייף להוסיף אותיות ים על סלע, כדי שתהיה נקראת יסלעים, שבדעתו לחבוע מאות ואלפים, לא חועיל לו ערמתו כי יכול בעל דינו להשתיקו בתרין סלעים, כי יאמר מעוט רבים שנים. וזהו שאמר מלה בסלע, רוצה לומר אם תרצה להוסיף נקראת סלעים לשון רבים, עושים לך משְׁתּוּקָא לתביעתך, בְּתְּבִיּן סלעים שיפטרו אותך בהם דיהמרו לך מיעוט רבים שנים.

מיהו צריך להבין למה נקטו שיעור יסָלִעי לדבור? ונראה לי בס"ד כי חוכו של אדם כמו בור עמוק נהפתח הוא הפה שיוצא ממנו הדיבור אך הדברים וולקים לארבעה חלקים: שמדבר על עצמו, ועל וולחו, על העבר, ומדבר על עצמו ועל זולחו על העתיד, נמצא נחלק קרבו לארבע בורות לארבעה חלקים של דבור, לכך נקרא זְּבּוּר - ד׳ בּוֹר, ולכן עשה ערך לדבור יסֶלַעי שהוא ארבעה דנרים.

המלאכים דברו חביעתם על התורה בעבור חלק הסוד דוקא דשייך להם, וזהו שאמר מִלְּה בְּיֶסְלָעי ראשי חיבות **ס** וד ל אוין ע שין, על זה היתה מלה של חביעה אך נשתחקו בתרין בשביל שנתן הקב"ה לישראל שתים חלקים ביחד חלק הסוד וחלק הנגלה דלא שייך במלאכים.

ועוד פירש מלה בסלע, דאמרו רבוחינו ז"ל (קידושין לא.) כשאמר(שמות כ, ב) 'עָנֹכִי נְלֹא הרהרו אומות העולם על זה ואמרו יְהָיָה לָּךִי הרהרו אומות העולם על זה ואמרו לכבוד עצמו דורש! וזהו מִּלָּה בְּסָלְע הוא דבור ראשון שהוא גבוה שבעשרת הדברות ולהכי קרי ליה סלע שהוא גבוה אך נעשה להם מִשְׁתּוּקָא בְּהָרָר, כאשר שמעו דבור 'בַּבָּד אֶת אָבִיף וְאֶת יְּמִיך, עציה על כבוד האב והאם שהם שנים, אַפֶּף, שצוה על כבוד האב והאם שהם שנים, ודיון הזרו והודו לדברות ראשונות עד כאן דבריו או חזרו והודו לדברות ראשונות עד כאן דבריו יִשְּרָאוֹ הַּיִּרִי יִשְׁ לִיעַלְבּּ

בנקוד סגול תחת האלף כזה יִשָּׁרְאֵל׳ דאו יוצא בשמו שם אַ־ל ולא קראו כמו שם יִשְׁמָעֵאל׳ דאין נקוד תחת האלף דעל כן אינו יוצא במבמא אות האלף אלא העין נדבק עם הלמד, וכאשר הוא כן בשם יחוקאל הנביא ע"ה ופירש דכתיב אֵלֹקֵי יִשְׂרָאַל׳ רוצה לומר אֱלֹקֵי יִשְׂרָאַל קרא שם אֶלֹקִי יִשְׂרָאַל׳ רוצה לומר אֱלֹקִי יִשְׂרָאַל קרא שם הרי יו"ד אותיות, ושם יצחק אינו כפול הרי י"ד אותיות, ושם יעקב כפול הרי כ"ב ושם ישרן בלא אותיות כמנין שם אל.

דף יט

מעשה הנס.

מאן דְּאָמִר (אַסתר ש, כש): יַבְּלָּהי, תָּקָפּוֹ שֶׁל אָמִשְׁנִרוֹשׁ. דכתיב (אַסתר א, ד) יְבְּהָרִאֹתוֹ אֶת עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכִיּתוֹי דנמצא שהיה עשיר גדול ואיך יצוייר שימכור אומה שלימה בעשרת אלפים ככר כסף? אשר אלו לא היו נחשבים אצלו אפילו בערך אבנים! ואם כן מוכח זהמן זייף באומרו בעה אותם בעשרת אלפים ככר כסף, וכיון דזייף בזה זייף בכל ובטלו האגרות שכתב!

לל העל העל היהוה ומן בנימין ובזה הכניע את המן שהיה בידו קטרוג מכח חמנע שלא קבלו אותה ומר השבטים שהשתחוו לעשו קבלו אותה ומכח השבטים שהשתחוו לעשו וכמו שכחב מהר"י ז"ל דבכח איש יהודי דאתי מבוימין שלא השתחוה לעשו ביטל קטרוג חמנע, ומכח איש ימיני דאתי מבנימין שלא השתחוה לעשו ביטל קטרוג התשתחויה שהשתחוו השבטים לעשו.

גְאוּלָה שנעשה בה הנס. לומר אותיות מה של גָאוּלָה [CP], שמספרם עשה עצמו עבודה זרה. יומָה הִגִּיעַ אֲלֵיהָם׳ רוצה תרגום של ארירה, דאומרים ארור המן על אשר נרמז זה בתיבת כְּבָה שהוא מספר לוט [CP] שהוא יעל בְּבְהִי, דְשׁוִי נִפְשִׁיה עֲבוֹדָה זָרָה. נראה לי הגרוף מְהוּמָה. ישָה רָאָה שְרְדֶּבִי דְּאָרָקָנִי בְּהָעָרִי גדולה שנוסף אותיות ומה על אותיות מה ונעשה אָבְינְהָם,; בְּקְשָׁבְ וַאְּהָיִּי! שנעשה להם מהומה שכלה זמן של עי שנה ועל ידי כך יומָה הָגִּיעַ הכפל יהיו יעַל כְּבָה׳ אותיות יעי כלהי פירוש ראה השבעים בזה דאות כף של כְּבָה כפול ואם תסיר שְּבְעִים שְּנִין וְלָא אִיפְּרוּק. נראה לי בס"ד נרמוו שֶׁלְ בֵּית הַמְּקְדָּשׁי. יעַלְ כְּבָה, מְשִּוּם דְּחָשִׁיב נסים. יקה רְאָהי אֲחַשְׁוַרוֹש שָנִשְׁהַּמֵשׁ בַּכּּלִים מדורות הראשונים ולכך הצליחו בה במעשה נזדמן אותה הלילה שהיתה מוחזקת בנסים גדולים ומאן דְּאָמֶר: מִ יבַּנְיְלָה הַהוֹא', מָּקְפּוּ שֶׁל נֵס כִי כן אם היה נותן עיניו במקצת היה עולה בידו. הכל ובזה ממילא נעשה נס ההצלה מה שאין **הֹג בֹבּל כ**י בגאותו ותוקפו נתן עיניו לכלות ומאן באמן: מ אַמר פּוֹלָנים פֿאַנִיי,׳ שַּׁלִפּוּ

יעל פָּבָה י מְשׁוּם דְּמֶּרְדֵּבֵי לֹא יִבְּרַע וְלָא יִשְׁתַּחָוָה. יצומרו ימֶה דָאָה י הְמֶּר שֶׁנְהָבָּבָ הַבְּרָ הַיְּהַתַּחָוָה.

> והיינו פָּבָה גימטריא 'לב אחד' [54], פירוש שהיה לו לב אחד, 'ימֶה הִגִּיעַ צַּלִיהֶם'? יְחָלִּי אוֹתוֹ וְאֶת פָּנָיו עַל הָעֵץ'! שיצאה נשמת בניו ברגע אחד בעבור זכות מרדכי שהיה לו לב אחד.

> ואמר עוד י**טָה רָאָה ' אַחַשְׁוֵרוֹשׁ לָהָבִיא אָת סַפֶּר** הַזְּבְרוֹנוֹתְּלֹ 'עַּלֹ כָּבָה', דְּזַמִּינְתֵּיה אָסְתֵּר לָהָמֶּן בַּהַרֵיה נראה לי דדריש כְּבָה על סעודה לשון דוק בבכי, 'וּמֶה הִגִּיעַ אֲלֵיהָם',' כי מן הסעודה נולד

דף כא

או שניהם בישיבה או שניהם על גבי קרקע. הרב והתלמיד התחתונים שוים, שניהם בעמידה משה רבינו ע"ה כעומד, ללמדינו דעת בזה שיהיו וכונע בעל המאמר לומר כי נצטייר ונדמה לעיני מצרא שכתוב לא היינו יכולים לאומרו בפינו, דרך דמיון, עם כל זה אמר רבי אבהו אלמלא רבינו ע"ה בסיני אין זה אמיתות הדבר אלא הוא שבאמת הציור הזה שהיה מצטער לעיני משה שהיה נדמה לו כעומד ולא יושב ואף על פי מבין אמיתות הדבר, יעוין שם. וכן הענין כאן, הנבואה וכמחזה לפי שעה ואין דעתו של אדם וצורה אלא הכל יצוייר לעיני הנביא כמראה ובסיני נדמה לו כזקן ובאמת אין לו יתברך דמות ראה הדמיון שוה כי בים סוף נדמה לו כגיבור הענין של הנבואה דאפילו משה רבינו ע"ה לא הזה אינו קבוע לאותו נביא, אלא יהיה לפי אותו יהיה איזה דמיון לנגד עיניו לפי שעה, והדמיון הרמב"ם ז"ל בהלכות יסודי התורה, דכל נביא להשיג הנבואה כל אחד לפי ערכו, וכמו שכתב יצוייר לעיני הגביאים איזה דמיון כדי שיוכלו (שמות לג, כ) יכי לא יראני האָדָם נְחָיי, אך פני שכינה, דכתיב על ידי משה רבינו ע"ה בעצמו עַּנְּבְיאִים אֲדַמֶּה, דאי אפשר לשום נביא לראות הכונה כי הנה קרא כתיב (הושע יב, יא) ייבְיַד פְבְנְכוֹל, שְּאָפְלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוֹא בַעְּמִידָה. אַלְמִבְא מִלֵּבֹא פֿעוּד' אַגַאָפֿאָב לָאַמָּנוִי

ועוד נראה לי בס"ד דלעולם לא היה רואה משה רבינו ע"ה בהר בעת לימודו שום ציור ודמיון בעמידה אלא רק היה שומע הקול מדבר אליו ומלמדו, ומה שאמר לו (דברים ה, כז) 'עֲמֹד בעמידה, כדי ללמד להחתונים שתהיה קריאתם בעמידה, נגם ללמדם שלא יהיה הרב ע על גבי

> מטה ותלמידיו על גבי קרקע. **מימות משֶה עַד** <u>רְבְּּךְ צַּמְּלְיּאֵל, הָיוּ לְמֵדִין תּוֹרֶה מְעַמְּ</u>ד. נראה לי בס"ד הטעם כדי להטריח עצמן בתורה, כמו שאמרו (מגילה ו:) יְנֵעְהְּי וּמְעָאתִי הַאֲמֶן.

אר יובן הרגלים רומזים לנצח והוד, והתורה ניתנה על ידי לוחות שהוא סוד נצח והוד, ולמדוה מפי משה ואהרן שהם נצח והוד.

או יובן הגוף שהוא עולם קטן עומד על שני רגלים רכן העולם עומד על החורה דכתיב (ירמיה לג, כה) יאם לא בְרִיתִּי יוֹמֶם וָלְיָלֶה חֻקּוֹת שְׁמֵיִם וָאֶרֶץ לֹא שְׁמְהִי והחורה כוללת שני עמודים שהוא עסק החורה וגם עמוד העבודה דיכל הקורא בפרשת עולה כאלו הקריב עולה' (מנחות קי.)

אי נמי לימוד החורה מעומד יורה דראוי לאדם ללמוד חורה מן הרב שהוא דומה למלאך, דכתיב (מלאכי ב, 1) כִּי שִׁפְּחֵי כֹהַן יִשְׁמֶרוּ דַעַּח וְהַחּוֹרֶה יַבְקְשׁוּ מִפְּיהוּ כִּי מַלְאַרְ הַיִּ יְּנְמָלוֹת הּוּא, וידוע כי המלאכים אין להם ישיבה למעלה אלא הם עומדים דכחיב (זכריה ג, 1) יבֵּין הַעְּמֶרִים הָאֵּלֶה. עימדים דכחיב (זכריה ג, 1) יבֵּין הַעְמָרִים הָאֵלֶה. רבות מְעַמֶּד, קְשׁׁרֹח מְנַשְּׁב. קשה יחן לו כח שיוכל ללמוד גם הקשוח מעומד מאחר שהוא בנס היה שם שהיה בלא אכילה ובלא שתיה ובלא שינה וכיון שהיה עומד שם בנס בכח אלקי אם כן מה הפרש יש לו בין ישיבה לעמידה כי באמח

ונראה לי דודאי לא יש אצלו הפרש ורק עשה לו כן שילמד רכות מעומד קשות מיושב כדי ללמד לתחתונים שהנהגתם וכוחן הוא טבעי שככה יעשו רכות מעומד וקשות מיושב ומאן דאמר שהיה 'שוֹחָה' היינו כדי להראות הכנעה על דרך שאמרו גבי מלך בתפילת העמידה.

אינו עומד שם בכח טבעי?'